

VILNIUI 650 METŲ

I. V. Sūduvas

Žodis Vilnius mena ne vien miestą, Lietuvos sostinę. Jame glūdi visa istorinės Lietuvos valstybės praeities didybė, karžygiškos laisvės kovos ir amžių eigoje kurtos tautos kultūros ir meno vertybės.

Apie seniausią Vilniaus pilis istorinių šaltinių turime labai mažą. Patikimos žinios pasirodo tik XIV amžiuje, anksčiau yra legendarinės. Pirmas patikimas istorinis šaltinis, kuriame minimas Vilnius, yra Gedimino laiškas. Jų autentiškumą šiandien jau netenka abejoti. 1323 m. Gediminas rašė laiškus iš Vilniaus popiežiui, Do mininkonų ir Pranciškonų ordinams Saksonijoje, Hanzos sąjungos miestams -- Liubekui, Kelnui, Bremenui, Magdeburgui, Rostokui, Zundui, Greifsvaldui, Stettinui ir Gotlando salos pirkliams, sudarinėjo sutartis su Rygos arkivyskupu ir Livonijos ordinu. Vilnius tuose Gedimino raštuose minimas kaip miestas.... ("in civitate nostra regia, Vilna dicta...")

Sostinės perkėlimą į Vilnių, matyt, bus nulėmusios ūkinės sąlygos -- patogus prekybinis kelias -- ir strateginiai sumetimai: Kryžiuočių veržimasis į krašto gilumą. Pilis čia galėjo būti gerai apsaugota. Iš šiaurės ją supo Neris, iš pietvakarių -- Vilnija, kuri tuo metu tekėjusi iš vakarų nuo kalno ir skyrė pilį nuo miesto. Vilniaus miestą daug kartų puolė ir naikino kryžiuočiai ir kalavijuočiai, remiami to meto krikščioniškos Vakarų Europos riterių, tačiau Aukštojos pilies jiems niekad nepavyko paimti. Tiksliai Jogailai Lietuvą sujungus su Lenkija ir visiškai kariniai sužlugdžius Vilnių 1655 m. paėmė rusų caro Aleksijaus vėdinę didžiulę rusų armiją ir visą miestą pavertė griūseliais. Sugriautos Vilniaus pilys po to jau nebuvo atstatytos, tačiau pats miestas, išvijus rusus, Lietuvos didikų buvo naujai atkurtas ir išpuoštas puikiais pastatais ir puošniomis baroko ir gotikos stilių bažnyčiomis, kurių dauguma užsiliko, nežidrint naikinamų karų, iki mūsų dienų.

Šiais metais Lietuvos sostinė Vilnius švenčia savo šešių šimtų penkiasdešimt metų įkūrimo sukaktį. Ar galime pro ją praeiti nepastebėdami? Kalendorinius metus mes čia buvome pavadinę "Jaunimo" bei žymesnių mūsų žmonių vardais. Kodėl šie metai nebuvo pavadinti "Vilniaus me-

'NAUJOS VĖŽĖS'

Amerikiečių — sovietų santykiuose

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Pereitą sekmadienį visąjunginės kompartijos generalinis sekretorius Leonidas Brežnevas išiveržė į amerikiečių televizijos aparatų ekranus pasakyti, kad amerikiečių — sovietų santykiai įėjo į naujas vėžes, kurios veda į pastovią taiką. Jo kalba, aplamai imant, buvo nuobodi ir dauguma žiūrovų greičiausiai negalėjo išsėdėti iki jos galo. Sunku įsivaizduoti, kad toks žmogus būtų galėjęs iškilti bet kokiam demokratiname režime, kur reikia kovoti dėl rinkikų simpatijų. Asmenišką Brežnevo ypatybę tačiau negali paslėpti fakto, kad jis yra galingiausias žmogus Sovietų Sąjungoje, kurio žodis gali nulemti taiką ar karą.

Šiuo metu jis yra taikingai nusiteikęs, nes jo kraštas reikalingas gerų santykių savo ligšioliniams laimėjimams konsoliduoti. Jam reikalinga ūkinė talka Sibiro žemės turtų išnaudojimui. Amerikiečių, vokiečių ir japo-

tais"? Ar mūsų kolonijose negalėtų būti surengtos Vilniaus dienos, įspūdingi minėjimai, parodos ir panašiai. Kodėl nerodoma tokia Vilniaus meilė, kokia ji buvo kada Vilnius buvo lenkų okupuotas. Vilnius yra mūsų Tėvynės širdis, gerbdami Vilnių, drauge kovojame ir dėl visos Lietuvos laisvės.

nų įtraukimas į Sibiro turto eksploataciją gali atnešti ir politinių dividendų. Tie gali būti suinteresuoti, kad Sibiras ir toliau liktų rusų, o ne kiniečių rankose.

Bet jei sovietams reikalinga talka ir bendravimas, kokia nauda iš to amerikiečiams? Ar nebūtų buvę gudriaus išnaudoti sunkią sovietų padėtį ir išgauti iš jų kokių nuolaidų? Ieškant atsakymo į tą klausimą, visų pirma reikia atsiminti, kad reikia turėti galvoje ne tik priešą, bet ir savo paties stovį. Kaip JAV, kurios negalėjo ar nedrįso laimėti karo Vietname, gali ryžtis didesniems ir daugiau rizikingiems žygiams? Be to tiesa, kad nuolatinės nuolaidos agresoriams tik sužadina jų apetitą, tačiau istorija taip pat moko, kad nenuolaidumas priešui veda prie desperatiškų žygių. Geriausias pavyzdys čia gali būti Japonija. JAV apsupimo politika ją privertė pradėti karą, kuris pasi baigė jos besąlygine kapituliacija. To nepaisant Japonija šiandienai ka pasiekė visa tai, ko norėjo pasiekti karu. Ji yra dominuojanti ūkinė pajėga Rytiniame Pacifiko regione, kas reiškia, kad visos karo aukos buvo paklotos veltui.

Pagaliau ir karas prieš Hitlerį, Vidurio ir

Rytų Europos akimis žiūrint, vargiai ar buvo pateisinamas, nes galų gale jis privertė ne prie išvadavimo, bet sovietų įtakos sienų atkėlimo iki Elbės.

Visa tai turint galvoje, prezidentui Nixonui, lygiai kaip ir jo kolegoms Vakarų Europoj, būtų sunku atmesti pasiūlymą pabandyti taikingai bendrauti. Juo labiau, kad amerikiečiai ir sovietai turi daugiau bendrų, negu priešingų interesų. Jei dėl 'naujų vėžių' mes gir-dėsime mažiau pažadų "išvaduoti" rinkimų proga, tai bus mažas nuostolis. Nes ką nors išvaduoti Europoje gali tik ten gyveną žmonės, o ne Chicago ar Omahos politikieriai.

Dar daugiau. Išsivadavimo perspektyvos taikos atmosferoje yra didesnės negu šaltojo karo. Tam siaučiant, kiekviena tautinė apraška Sovietų Sąjungoje yra laikytina galima amerikiečių talkininke konflikto atveju. To konflikto galimybės sumažėjus tautinės aspiracijos bus mažiau griežtai žiūrima. Žinoma, ne ryt, bet ilgainiui.

'Naujos vėžės' anksčiau ar vėliau turės priversti ir prie išsivijios politinio persiorientavimo. Tai nėra priekaištas 'veiksniams'. Buvusioje atmosferoje jie visi buvo reikalingi. Net gali sakyti, kad jei nebūtų buvę VLIKo, patys amerikiečiai jį būtų suorganiza-

VIRŠUJE: Senojo Vilniaus vaizdas žiūrint pro bokšto langą. Šiais metais Vilnius mini 650 metų, kai pirmą kartą oficialiai raštuose buvo paminėtas.

vę, taip kaip jie padarė su Pabaltijo laisvės komitetais. Šaltajam karui pranykus, Washingtono susidomėjimas veiksniais atgims tik prieš pat rinkimus.

Tai nereiškia, kad čia nebus jokios dirvos politinių idealų puoselėjimui ir garsinimui. Kartais galima susilaukti talkos iš visai netikėtų šaltinių. Taip pavyzdžiui pereinamo sekmadienio New York Times editorialiniame skyriuje (The Week in The Review) pasirodė viso puslapio ilgio (5 skilčių) skelbimas 'on the occasion of Brezhnev visit'. Jame tarp kito rašoma, kad tarp tūkstančių žmonių laikomų Sovietijos kalėjimuose yra ir lietuviai jaunuoliai nubausti 18 mėnesių -- dešimčiai metų kalbėjimo 1972 m. spalio mėn. už tų pačių metų gegužės mėn. neramumus; už gynimą tautinių ir demokratinų teisių: R. Baužas, K. Grinkevičius, A. Kučinskas, Kaladė, J. Macijauskas, J. Prapuolenis, R. Truskauskas, V. Urbanavičius, V. Zuniota.

Kas gi tą skelbimą kuriamė minimos dar rusų, ukrainiečių ir žydų, norėjusių išvažiuoti iš Sovietijos, pavardės, davė. O gi amerikiečių protestuotojai (dissenters) prieš Vietnamo karą!

Pavėluotai, bet visai teisingai jie rašo: "Reikalauti civilinių teisių JAV, bet likti tyliems apie laisvės pavergimą Sovietų Sąjungoje bei so-

II-ji BALŲ INSTITUTO KONFERENCIJA

Š.m. birželio 8-11 d. Stockholme vyko ten veikiančio Baltų Instituto antroji konferencija. Pirmas posėdis įvyko Sheraton viešbutyje, ant kurio stogo plevėsavo Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybinės vėliavos. Posėdį atidarė instituto vedėjas Dr. Bruno Kalnins. Po jo konferencijos dalyvius švedų švietimo ministro vardu pasveikino tos ministerijos tarptautinio skyriaus vedėjas I. Bekeris ir Baltų Studijų Sambūrio Amerikos Jungtinės Valstybės pirmininkas prof. E. Anderson.

Pirmajame plenariame posėdyje Wisconsin universiteto profesorius Anatolius C. Matulis laikė paskaitą apie rašytoją A. Solženiciną ir baltų tautas, o švedas Birger Hagard, Linköping universiteto profesorius, kalbėjo apie bendradarbiavimą mokslo srityje tarp Švedijos ir Baltijos valstybių jų nepriklausomybės laikotarpyje.

Popiet konferencijos dalyviams priėmimą garsioje Stockholmo rotušėje surengė miesto savivaldybė, o vėliau švedų kultūrinis institutas autobusus pavėžino po miestą ir supažindino su jo išmymėmis.

Birželio 9-11 3. konferencijos posėdžiai vyko Hasselby pilyje, kurioje įrengtas skandinavų tautų kultūrinio bendradarbiavimo centras. Prieš piet paskaitos buvo skaitomos plenariuose posėdžiuose, o popiet pasidalinta į tris sekcijas: kalbos bei literatūros, istorijos ir socialinių bei politinių mokslų. Iš lietuvių dalyvių Dr. A. Gerutis (Bernas, Šveicarija) skaitė paskaitą plenariame posėdyje apie sovietų federalizmą, o sekcijų posėdžiuose paskaitas laikė Dr. K. Čeginskas (Uppsala) apie gyvenimą ir teritorijos pasikeitimus 1939-40 m. Lietuvoje, J. Lingis (Stockholm) apie lietuvių liaudies papročius naujus elementus ir naują turinį sovietų okupuotoje Lietuvoje, kun. R. Krasauskas (Roma) apie Katalikų Bažnyčią Lietuvoje nuo 1940 metų, prof.

(Nukelta į 2 psl.)

vietų bloke, protestuoti tik prieš JAV politiką Indokinijoje, nutylint įvykius Čekoslovakijoje, būtų ne tik nemoralu, bet ir sukeltų pagrįsto abejojimo mūsų tikslais namuose. "Po to seka ilgos eilės parašų, pradedant broliais kunigais Berri-ganais, kurie planavo pagrobti Kissingerį. Politikoje niekada negali būti tikras, kas yra tavo draugas ar priešas.

KAIP BUVO SUIMTAS, GRĮŽTANT Į LIETUVĄ, PROF. A. VOLDEMARAS

Laiks nuo laiko išeivijos spaudoje pasirodo rašinių apie profesorius A. Voldemarą. Sekant tuos spaudoje pasirodantius rašinius pastebima, kad trūksta autentiškų žinių iš jo suėmimo momento.

Nesitariu, kad šiame reikale per daug ką nors žinočiau, bet vis dėl to, galioju suėmimo pildyti man autentiškai žinomą ir pergyventu momentu -- faktui. Tad ir ryžiuos tai papasakoti.

1940 metais bolševikams okupavus Lietuvą, buvau kriminalinės policijos pareigūnu. Šioje

tarnyboje buvau jau eilę metų. Kaip žinia, pačią pirmą okupacijos dieną, iš Kauno Sunkiųjų Darbų Kalėjimo, tiesiu keliu į Valstybės Saugumo Departamentą Direktorius postą atkeliavo Antanas Sniečkus, o su juo įstai-gą užplūdo ir jo palydovai.

Valstybės Saugumo Departamentą sudarė dvi skirtingų paskirčių policijos rūšys: kriminalinė policija ir valstybės saugumo policija, rezidavusios vienoje se tuose pačiuose rūmuose ir administruojamos vieno departamentu direktoriaus.

Ivykus okupacijai, pačiomis pirmomis dienomis, saugumo policijos pareigūnų tarpe, sakyčiau pasireiškė lyg ir visiškasis pasimetimas. Vieni iš jų dar pasirodydavo įstaigoje, kiti jau nesimatė, gi kriminalinės policijos organizacijoje veik visi pareigūnai normaliai tęsė savo tarybines pareigas ir į jos dalinius, bent pirmomis dienomis, nepasirodė bolševikiškų naujų pareigūnų išskyrus, departamento direktorių Sniečkų. Taigi ir aš sena rutina pildžiau savo pareigas.

Prisimenu gerai, kad jau 1940 m. birželio 18 d. mieste buvo kalbama pilna burna, kad profesorius A. Voldemaras begrižtas iš Prancūzijos Lietuvon, Virbalio stotyje buvo suimtas. Taigi, tą minėtą birželio 18 d. vidudienį tarnybiniams reikalais buvau mieste ir įstaigon grįžau popietyje. Grįžęs įstaigon, savo kabinete ant rašomojo stalo radau kortelę kurioje buvo parašyta, kad tuč tuojau prisistatysiu pas departamento direktorių. Ši žinia sukėlė manje nerimo. Eliti, neiti, tuo labiau, kad jau gorga-nizavau -- ruošiausi pabėgimui iš krašto. Galvojau, kad gal pavvyko suuoostyti mano planus. Galop ryžausi prisistatyti.

Praleidžiant visas mano pas Sniečkų pasirodymo detales ir žengiant tiesiai prie reikalo, taip buvo:

Po trumpo pokalbio Sniečkus man tiesiai pareiškė: "Kauno kalėjime laikomas su laikytas profesorius Augustinas Voldemaras. Pas jį buvo rasta nelegaliai turimos svetimos valiutos -- 17,500 prancūzų frankų. Ši, pas jį rasta valiuta Lietuvos Banke neregistruota ir lai koma nelegaliai. Pravesk tuo rei kalu kvotą ir referuok mane. Tai viskas, Neatidėliok".

Taip tas pabrėžintai tartas "Neatidėliok" ir skambėjo aussyse kol grįžau į savo kabinetą. Tariau, kad delsti neverta. Ipras-tiniu kovotos procedūros keliu surašiau patyrimo protokolą, kad patirta, jog profesorius A. Voldemaras laikė nelegaliai sve-timą valiutą ir todėl nutariau tuo reikalu praveisti kvotą. Susi-kroviau portfelin reikiamus ap-klausinėjimui protokolų blankus, nužygiavau į Kauno Sunkiųjų Dar-bų Kalėjimą ir čia įprastiniu ke-liu pareiškiau kalėjimo būdin-čiam valdininkui, kad noriu tar-dyti prof. A. Voldemarą. Deja, budintis valdininkas man pareiškė, kad jis neturįs teisės nie-kam leisti pasimatyti ar tardyti A. Voldemarą be saugumo poli-cijos kvotų skyriaus viršininko Razausko leidimo. Razauskas tai buvo naujas komunistinis saugu-mo policijos kvotų skyriaus vir-šininkas. Negavęs galimumo tar-dyti Voldemarą, grįžau įstaigon ir tuoj užėjau pas Sniečkų ir jam papasakojau, kad kalėjime man neleido Voldemaro tardyti, nes esą tam reikalingas Razausko leidimas.

Į šį mano pareiškimą Sniečkus staigiai atsiskukęs užklausė:

-- O kam jis tau reikalingas?
-- Juk turiu praveisti kvotą. Privalau jį, kaip įtariamąjį įstardyti -- apklausti, -- nustebęs pa-aiškinau jam.

-- Jokių tardymų ir apklausinėjimų nereikia. Gavai davinius, kad pas jį rasta nelegaliai laiko-mos svetimos valiutos 17,500 prancūzų frankų, neregistruotų Lietuvos Banke ir todėl laikoma nelegaliai. To gana -- daryk kvotą. -- Pro dantis prakoše Sniečkus.

-- Bet kaip aš galiu praveisti kvotą neapklusęs įtariamąjo, nepatyręs iš jo kodėl laikė ne-registruotą valiutą, bandžiau jam dėstyti,

-- Kartoju, Užmiršk visas for-malūmų istorijas ir padaryk man kvotą. Tai viskas. Gal eiti.

Vieną žodžiu man buvo įsaky-ta sudaryti kvotą kurioje įta-riamasis neapklusiamas. Žo-džiu parašyk -- sukurk kaž ko-kią komedią.

Tuo metu Lietuvoje veikė su varžytas valiutos išgabenimas užsienin ir svetimos valiutos lai-kymas. Pagal veikusių įstatymų kiekvienas kuris laiko svetimą valiutą turėjo ją užregistruoti Lietuvos banke, o atvykusieji iš užsienio ir atsigabėję svetimos valiutos šį užregistravimo nuos-tatą turėjo įvykdyti laike 48 valandų po sienos peržengimo. Ka-dangi prof. A. Voldemaras buvo suimtas vos tik peržengęs sie-ną ir šį valiutą buvo rasta pas jį kratos metu, o jis kaip suimtas negalėjo atlikti įstatymų reika-laujamo veiksmo -- užregistruoti, tad tuo pačiu savaime aiš-ku, jis negalėjo būti ir pakaltin-tas. Tai bent tokia padėtis buvo teisiškai žiūrint, bet, deja, man buvo aiškiai pasakyta: "užmiršk visus formalūmų istorijas, Pa-daryk kvotą".

Normali tardytojo savigarba man neleido kurti tokią kvotą. Reikėjo ieškoti kelio tarp nor-malios tarnybinės kvotų darymo rutinos ir gauto įsakymo. Rei-kėjo padaryti įsakytą kvotą ir bent taip, kad bent šiek tiek bū-tų panaši į kvotą, o ne į komiš-ką pamfletą. Tad, sekančios die-nos rytą nutariau pasiteirauti Lietuvos Banke ar pas prof. A. Voldemarą rastoji valiuta buvo užregistruota ar ne. Rašyti raš-tą ir laukti atsakymo užtruks keletą dienų, tad ėmiau ir nužy-giauvu pats asmeniškai į Lietu-vos banką. Ten patyriau, kad ne-užregistruota. Man pareikala-vus Bankas tuoj paruošė forma-lų raštą apie tai, kad tokia valiuta neregistruota. Tai jau tuo bent sudariau šioki toki kvotos forma-lų veiksmą. Tas vienintelis Ban-ko raštas lyg kokia žiežirbėlė teikė šioki toki vaizdą -- panašum į formalinę kvotą. Kas da-ryti toliau, Praktiškai tai būtų nieko. Tokią kvotą reiktų tik mesti į krepšį. Bet... Sniečkaus įsakymu reikėjo "pagaminti" kvotą. Be to, ausyse vis skambėjo jo griežtas ir pratešiamai tar-tas "Nedelsk". Beliko naudoti tik fantaziją. Ilgai svarsčiau kaip ir kuriuo būdu panaudoti tą fan-taziją. Galop sėdau ir užbaigiau kvotą. Sėdau ir surašiau savo, kaip tardytojo -- kvotą darančio reziūme, kurioje išdėdžiau, kad pas sulaukytą prof. A. Voldemarą asmens kratos metu buvo rasta

17,500 prancūzų frankų, kurie, da-rant kvotą, paaiškėjo, kad pagal užsienio valiutos laikymo įstaty-mą Lietuvos Banke buvo neregist-ruoti (įvardinau banko rašto da-tą ir numerį) ir tuo būdu buvo laikomi nelegaliai. Ir... nusiženg-ta valiutų įstatymui, o apklausti įtariamąjį negalėjau, nes jis lai-komas kalėjime saugumo polici-jos žinioje. Tad tuo būdu susida-rė kvota iš trijų lapelių. Toliau surašiau pagal rutininę teiseną kvotos lydraštį -- santrauką (iš-vaadą) adresuodamas Valstybės saugumo departamento direktoriui, kuriame pakartojau veik tą pat ką ir savo reziume, kad su darytą kvotą siunčiu jo patvarky-mui ir su tokia kvota nužygiavau pas Sniečkų. Šis peržvelgęs šią mano keturių lapelių kvotą pikta-i švystelėjo ją ant stalo ir priėjęs prie manęs veik rėkdamas už-klausė:

-- Sakyk, koks velnias tavene-šė į banką?

Mėginau jam paaiškinti, kad ne-galėdamas tiesioginiai apklausinėti įtariamąjį, tai turėjau vienin-tėli kėlia patirti ar ši valiuta buvo laikoma legaliai ar ne. Tai esą normalus kvotos -- teisenos veiksmas.

-- Velnio su jūsu fašistine teiseną. Užmiršk tuos jūsu vi-sus teisinius formalumus. Buvo pasakyta praveisti kvotą ir to už-tenka. Kaip gi jis galėjo ją už-registruoti vos tik peržengęs sie-ną?

Čia pats Sniečkus pasakė tikrą teisybę, bet, deja, to pastebėti jam nedrįsau. Iš tūžimo jam išsprūdo tikrai teisybė -- Kaip jis galėjo užregistruoti, kai bu-vo suimtas vos peržengęs sie-ną?

Mėginau padėti lyginti ir ta-riau,

-- Gaila, Aš to nežinojau,
-- Gali eiti! -- riktelėjo man, Džiauglasi ištrūkęs ir baigęs šią naują enkavedistišką būda-romą kvotą.

Tai buvo 1940 metų birželio mėn. 18 ir 19 d.d. Aš leidžiu spręsti, kad suimtas prof. A. Voldemaras atgabentas iš Ky-bartų į Kauną buvo tiesiai patal-pintas Kauno Sunkiųjų Darbų ka-lėjime ir Saugumo departamen-to daboklėje nebuvo kalinamas, nes tomis dienomis dar buvo se-ni daboklės sargybos policininkai ir iš jų būdau sužinojęs kad yra kalinamas Voldemaras.

X.Y.

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
ALL AROUND MACHINISTS
AND
BRIDGEPORT OPERATORS
Must have job shop experience and be able to set up work from blue prints and close tolerance. Steady day work. High rate and overtime, all fringe benefits.
Call or apply
MASCO MACHINE INC.
23610 W. 71 ST. CLAIR AVE.
EUGLEND, OHIO
216-486-1772 (49-51)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNIOSKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mašinoms vieta
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

laiškai Dirvai

JAUNIMO SKAITINIŲ KLAUSIMU

Dirva š.m. birželio 8 d. atspausdino savo bendradarbio Alg. Domeikos straipsnį "Šviesa ir tiesa telydi", kuriame recenzuojant JAV LB Švietimo Tarybos leidžiamą žurnalą "Švietimo Gairės" Nr. 8, buvo paliestas ir jaunimo skaitinių klausimas. Atsiliepdamas į šį straipsnį, JAV LB Švietimo Tarybos pirmininkas J. Kavalidinas mūsų bendradarbiui parašė oficialų laiškučių kurį žemiau spausdiname drauge su Alg. Domeikos atsakymu.

Gerbiamas pone Domeika,

Prašau parašyti, kuriomis knygomis mūsų jaunimui ir vaikams papildytinas sąrašas, paskelbtas Švietimo Gairių 8 nr. Lauksime ligi liepos 16 d. Už taiką būtume dėkingi. Su pagarba

Jonas Kavalidinas.

***

Šis laiškas mane nustebino. Anuo straipsniu mėginau suskaičiuoti pasidalinti žiniomis apie tą š. Gairių nr. kai kuriuo atveju pasvarsčiau vieną kitą mūsų švietimo problemą. Bet visai nesisilūliau talkon šviet. Tarybai, nesiskverbčiau į jos darbus. Manau, kiekvienas bėkime savo vietoje. Pagal polinkius vieni rašome į spaudą, kiti veikiamė organizacijose ar įstaigose -- tiesie kiekvienam sava sritis. O spaudos darbininkui pakanka vien faktus pastebėti ir iškelti viešumon, bet nėra pareigos dar paeiliam eiti tų pastebėtų trūkumų taisyti. Tokiai lindimas į ne savo darbą būtų net žalingas: keltų maišant, trukdymus ir tuščiai eikvotų jėgas (kaip pvz. LB bando ALTAI "talkininkauti").

Šis tiesų šis š. Tarybos raštas stebina savo keista linkme. Ar gi jaunimo skaitiniai toks menkas mažmožis, toks privataus sandėrio dalykas, kad šitaip būtų sprendžiamas? Švietimo įstai-ga prašo pašalinio asmens parduoti jaunimo skaitinių sąrašą. Tai nerimtas prašymas -- prie tokio užmojo nieku būdu neprisi-dėčiau.

Juk šviet. Taryba turi oficia-lią, ilgokai veikiančią jaunimo skaitinių komisiją; ką ji veiks, jei jos darbus norima užkrauti pašaliniam asmeniui? Ir kodėl šiuo atveju š. T. apie ką nenužsimena, lyg ji staiga būtų dingusi? Lyg būtina ieškoti, kas jos pareigą atliktų?

Aš laikau skaitinių komisijos pareigas taip rimtoms, kad stebiuosi jų šitokių nuvertinimų: kad atsitiktinai iš pašalio pasitaikęs asmuo galėtų nulemti jos darbų vaisius. Bet jei iš tikrųjų lig šiol buvo taip dirbama, tai darosi aišku, kodėl "mūsų mažieji lig šiol neturi ko skaityti", anot š. Tarybos pirmininko.

Bijau, kad po šios mano pas-tabos gali vėl ateiti iš š. T. bos man antras laiškas, prašas pasakyti -- kaip jų įstaiga turėtų dirbti? Lyg toj pasakoje nei skaityt nei rašyt, o kara-lium įsodino, kas bedaryti?

Aš vien savo galva (nors skaitinių komisijoj yra keletas gal-vų -- privalėtų dar gudriau iš-manyti) tą jaunimui skaitinių są-rašą taip paruoščiau:

I. Skaitinių komisija, jei pa-reigas prisiėmė -- privalo visą laiką tuo objektu rūpintis: nau-jus leidinius metų bėgyje atsižy-mėti, knygų pardavimo skelbi-mus peržiūrėti, recenzijas skai-tyti, leidyklų pranešimus paste-bėti -- visas žinias vieton telkti. Taip savaime susidarytų apy-pilnis sąrašas.

II. Sąrašą baigiant dar pasi-tikrinti žinomose leidyklose (jų tiek nedaug!) ir sužinoti, kurios jaunimui knygos tebėra rinkoje neišparduotos, o kurių jau nėra.

III. Kad mes visam pasauliui išskleidė ir knygų išėina paskirų asmenų ar autorių lėšom, tai sie-kiant visas žinias surinkti -- skelbtina spaudoje prašant pranešti apie išleistas ar iš anks-čiau turimas knygas. Taip gim-tų tikras, be spragų sąrašas, o

privačiais laiškeliais kreipi-nėtis į paskirus asmenis -- ne rimta ir nenaudinga.

Jei š. Taryba laikysis ligšio-linio metodo ir vengs erdvesnio masto bei viešumos -- jauni-mo skaitinių klausimas nepajū-dės iš "užburto rato". Juk ir tas okupanto leidinių sąrašas, š. Tarybos žurnale idėtas, galė-jo būti pirmiau mūsų eilinė spaudoj paskelbtas atsiklausiant (panašiai, kaip dabar manęs pra-šoma asmeniškai): gal kas norė-tų dar jį papildyti? O gal mūsų švietimo įstaigoms komunistų valdžios leidžiamos knygos tiks-liau žinomos, negu tas negau-sus kiekis mūsų čionykščių jau-nimui išleidžiamų knygelių? Te-nai privačių leidėjų nėra, vien valdžios leidyklos, lengva gata-vus sąrašus rasti. O pas mus blogiau, nes laisvė visiems kny-gas leisti, todėl, matote, komi-sija nepajėgia ir to trumpučio sąrašėlio parengti. Turtum nė-ra nė vieno asmens joje, kuris nuoširdžiai domėtųsi mūsiškių knygų apyvarta. Bet spaudos -- viešumos pagalba naudotis kaž-kodėl vengiama, nors tik tuo būdu būtų galima visą šį taip aitrai nesėkmingą reikalą įsta-tyti į tinkamą vagą. Šie žodžiai ir yra mano talka, kurios pra-šote, bet ar pasinaudosite?

Alg. Domeika

NEPAGRĮSTAI PUOLA
"POGRINDI"

Iki šiol neteko matyti humo-ro laikraščio puolimų. Bet pa-sitaiko ir tokių prajovų. Tautie-tis Jurgis Jašinskas (Naujieno-se, Nr. 126) šoko koneveikti Pogrindį už jam nepatikusią ir jo nesuprastą karikatūrą. Ir, iš siplūdės, pasisilė ... dirbti Po-grindžio štabe!

J. Jašinskui nepatikusi kari-kačia vaizdavo mokslus baigian-čius jaunos lietuvius, kurie "ne-sidomi" lietuvių visuomenės gy-venimu, uždario sumetimais bė-ga į amerikiečių tarpą ir tuo nepateisina lietuvių sudėtų vil-čių. Juk gerb. S. Šimolinio taip rūpestingai vedama jaunųjų aka-demikų kronika bent 90% var-dų lietuviams nežinoma. Tų as-menų mes tikrai nematome, nei lietuvių visuomeninėse pareigo-se, nei, pagaliau, aukotojų są-rašuose...

Laipsniuoti ir tituluoti, gerai atlyginami, įgavę prestižą, jie... "nesidomi" lietuvių kolonijos gy-venimu.

Dažnai ta tema "iš mandagu-mo" nutyliama, Pogrindis palie-tė tą skaudulį savo piešiniu (ne karikatūra).

Jašinskas visiškai nesupra-to, kad Pogrindžio piešinys bu-vo skaudulio užčiuopimas. Ja šinskas nesuprato sarkazmo, pa-vadino piešinį "arkliniu juoku" ir ėmė aimanuoti dėl priemo-nių, kuriomis dar galima susi-gražinti jaunuosius akademikus į lietuvių visuomenę. Jašinskas nušėkėjo ne į temą. Juk lietu-vių kolonija didžiojai tarsi šau-niais jaunuoliais, kurie vienaip ar kitaip dirba lietuvių, o jau įsitvirtinusių darbuose ir auko-mis... Bet ar jų yra tiek, kiek jų turėtų būti? Apie tai, atro-do, ir kalbėjo piešinys.

Įdomiu sutapimu ir Draugo humoro puslapyje tą pat savai-tę suskambėjo ta pati tema: {mū-sų organizacijos nesijungiančio jaunimo aptarimas. Tai buvo ne piešinys, bet aštrus savo nusaky-mais eilėraščių. Cit. paklausy-kit:

Per kiekvieną parengimą
Veiksniai kreipias į jaunimą -
"Stačiai tariant, praeikimas,
Kur yra tas mūs jaunimas?"

Aš jums duosiu patarimą,
Kaip veiklon įtraukt jaunimą:
I statutą jūsų seną
Įrašyt marhuoną.

(R. Kisieliū, Draugas, Nr. 129)

Ar reaguos ir į šį pareiškimą Jurgis Jašinskas? Atakavęs dėl jo įsivaizduoto "jaunimo įžėidi-mo" Pogrindį, Jašinskas ir da-bar privalo sužvangėti savo Ro-sinanto pentinai. Dabar jau rei-kia siūlytis į dr. S. Aliūno štabą.

D. Markonis
Chicago

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIŠ,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKŪNAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

REDAGUOJA: VYTAUTAS GEDGAUDAS IR ALEKSAS LAIKŪNAS

LAIŠKAI REDAKCIJOMS

Kalbame apie politiniai ir proletuviskai orientuotus laiškus amerikiečių leidiniams. Tokie laišukai praturtina leidinio turinį savo šviežumu temų įvairybę ir skaitytojų mėgiami. Todėl neuostabu, kad redakcijos noriai talpina tokius laiškus. Įvairiausių pavadinimų skyriai, kur tokie laišukai pasirodo, yra savotiškai nauja Amerika. Ši faktą turi išsidėmėti kiekvienas lietuvis. Tai yra bastionas, kur sudėti ginklai tam, kas ižengs.

Amerikiečių spauda, daugumoje, pajungta kairesnėms įtakoms. Įtartinio plauko "liberalai" ir "humanistai" nuostabiai pučią melodijas, kurios tiesiog pražūtingos Lietuvos laisvės bylai. Laiškais į redakciją lietuviai gali atremti melus, koreguoti neteisingus tvirtinimus, net pasiepti nemokšiskumą, ignoranciją, naivumą, kas nuolatos su sekama ir garsesnių spaudos darbuotojų tekstuose.

Tenka pastebėti, kad, pav. Floridos spaudoje vis aktyviau rašo Vilijus Bražėnas ir Eda Bražėnas. Jų laišukai redakcijai pasiekė tam tikrą virtuoziškumą. Redakcijos nustato, kad laiškas negali pralenkėti 300 žodžių mastą. Tad Vilijus ir Eda Bražėnai užpildo leidžiamą mastą. Pasirodo tuose re muose galima daug pasakyti. Laiškai į Fort Myers News-Press laikraštį, vasario 20, balandžio 22, gegužės 15, birželio 14 -- atrodo tikra spaudinio skiltis: išmani, plačios apimties, atkakliai kovinga. Lengvapasakojimo forma ir gera kalba savaime kviečia tokius laiškus į didelio leidinio puslapius.

Anksčiau Dirvoje platokai buvo minėtas vengras Napoleonas Nygeras (Santa Monica, Calif.) puikiais laiškais - rašiniiais gynęs Pabaltijos laisvės ir, pabrėžtinai, Lietuvos laisvės reikalus.

Dėl vietos ir informacijos stokos netenka paminėti ir daugiau šaunių laišukų, tilpusių amerikiečių spaudoje. Pabrėžtinai, tačiau, kad laišukai, turį human interest atspalvį itin mėgiami redakcijų. Oficialūs organizacijų raštai dažnokai dingsta redakcijos krepšy.

Laiškų redakcijoms idėją reikia nuo plačiausiai nešti į mūsų jaunimą kur geros kalbos mokėjimo problemos beveik nėra. Tam reikalui jaunimo

mokyklose, stovyklose, reiktų įvesti pamokas, treningą, pavyzdinius užsiėmimus. Pridėti tokių kursų prie bendrojo lietuviškojo auklėjimo netikėtai kad nesunku, bet būtina. Reikia išmokyti jaunimą atrasti temą, pagauti aktualybę, pareikšti savo nuomonę, kuri gali būti vienur pritarimo, kitur pasmerkimo, o trečiur ir pašaipos tonuose. Išmokyti parašyti 300 žodžių laišką proletuvisku reikalu amerikiečių spaudai turėtų kiekvienas jaunuolis, baigęs mūsų šeštadieninę mokyklą.

Dar daugiau -- nors laišukų rašymas yra grynai idealistinis geras darbelis, į laišukų rašymą reikia įnešti sistemą, tamprų ryšį su lietuvių visuomene. Visuomenė privalo pastebėti laišukų rašytojus, respektuoti jų darbą, atžymėti jų nuopelnus. Jaunas ar senas, labai prasimokęs ar mažiau praprusęs -- visgi li būti itin garbingais laišukų rašytojais. Dabar spaudoje platokai garsinama fantastiškų sąlygų premija (net 2500 dol.) už lietuviško veikalo vertimą, kurį priims spausdinti didelė amerikiečių knygų leidykla! Dargi su sąlyga, kad reklama amerikiečių spaudoje bus plati. Verčiau paremti jau dabar egzistuojančią ir vargstančią lietuvių veda mą leidyklą knygoms anglų vertimuose. Finansistai gi, stambios leidyklos priimtas rankraštis atneš autoriui daugiau už premiją. Premijos sąlygos yratiesiog fantastiškos ir, atrodo, lietuvių rašytojų draugijai mandagiai susilaikius reikšti savo nuomonę, garsinamos mūsų spaudoje senosios sumetimais.

Tikslu skirti premijas laišukų amerikiečių spaudai rašytojams. Geros ir

Vokietijos lietuvių katalikų kunigai vis organizuoja tvarkosi. Jie suvažiuoja, pasitaria aktualiais savo veiklos klausimais. Tuose pasitarimuose, greta profesinių bei pastoracinių temų yra stiprus patriotinis akcentas.

Iš kun. Broniaus Ljubino plataus povelykinio kunigų suvažiavimo temų aprašymo (Europos Lietuvis, Nr. 19) atviriau, kaip dar iki šiol niekad, sužinome apie tragišką patriotikos požiūrių padėti, kuri išivyravo antpatriotinio prestižo keliame Vasario 16 gimnazijoje. Ta padėtis taip nusakoma:

"Kelia susirūpinimo, kad Vasario 16 gimnazijoje ateitininkų veikla vos vos tepastebima, jeigu iš viso dar galima kalbėti apie bet kokią veiklą. Ne ką geriau esą ir su kitomis krikščioniškomis jaunimo organizacijomis, nepaisant vieno kito jų vadovo karts nuo karto pasiskardavimo spaudoje. Vasario 16 gimnazijos krikščioniškajame auklėjime atsirado nauja problema, būtent, jaunimo kelionės į okupuotą Lietuvą. Kaip tik per šias Velykas ten išvyko būrelis jau nuolius. Išvyką organizavo piešimo mokytojas Alfonsas Krivickas, o ją finansiskai rėmė Sovietų Sąjunga. Nėra abejonės kad sovietai pinigų veltui nemėto, o turi savo planus. Tie planai negali būti palankūs krikščioniškiems principams, nes šiaip jau nedėtų tiek pastangų nukrikščioninti jaunimą, augantį Sovietų Sąjungoje".

Si naujieta lietuviškoje Amerikoje padaro sprogdusios bombos išpuolį. Argi visa tai, dėlko taip dosniai remta Vasario 16 gimnazija, buvo tik blefas: tautiniai patriotiniai auklėjimas, tie moksleivių chorai, kurių nuotraukomis rūpestingai apdovanotos redakcijos, tie jaunimo telkiniai, kur nagrinėjamos patriotinės temos, ta trispalvė, kur keliama ties mokyklos fasadu, sudėtos viltys į iš ok. Lietuvos atvykusį jaunimą?

protingos tokių rašytojų premijavimo sąlygos parūpins Laisvės bylai nuolatine informaciją tekme. Tai nebus koks vien kartinis ir, kaip dažnai būna, spekuliatyvinis triukas. Laiškų rašytojai, esant dabartinėms sąlygoms, sustoja pačiame Laisvės kovos avangarde. (Č.Ž.)

VASARIO 16 GIMNAZIJOS TRAGEDIJA

STASYS PERMINAS

Sovietų tironijos finansiska parama Vasario 16 gimnazijos ekskursijai ir aktyvi tos gimnazijos mokytojo tokia veikla, visos gimnazijos egzistencijos klausimą pristato lietuviškai Amerikai pasibaisėtinos degeneracijos ženkle.

Dar taip neseniai Amerikoje vyko piniginis vajuš, paremti naujų pastatų konstrukciją, dar taip neseniai gausiais rašiniiais ir patraukliomis nuotraukomis Amerikos lietuviai buvo įtikinėjami remti Vasario 16 gimnaziją. Vajų ir pranešimų salėse gimnazijos atstovai tikino finansinės paramos būtinumu -- ir niekas nepaminėjo, kad Vasario 16 gimnazija yra ... sergantis organizmas. Vėžio simptomai jau buvo prasiskieję. Patriotinė gimnazijos prigimtis jau nebuvo patikima. Sovietų valstybės čiulptukai, kaip aštunkosjo straubliai, jau buvo gimnazijos patalpose, moksleivių dvasioje, pedagogo veikloje...

Labiausiai kalti yratie kas laiku neinformavo visuomenės, kas toleravo, kas slėpė baisią ideologinę gimnazijos deformaciją, kad tik ... piniginis

vajus mūrams statyti atneštų gerą derlių. Mat, mūrai iš Vokietijos teritorijos nepabėgs, sovietai jų nepasisavins. Sovietai išsives į savo ideologinę stovyklą jaunimą! Tik tai tiek! Nedaugiau!

Ideologiniam patriotiniam auklėjimui nemūrų bet tinkamų pedagogų reikia. Atrodo, Vasario 16 gimnazijos veikloje, kaip ir čia Amerikoje, vajai mūrams statyti, turėjo pirmą reikšmę.

Kyla klausimas, kodėl šis gimnazijos vėžys, šis šiurpą sukelianti tragedija, veisėsi ir noko iki tokios padėties, kada net Sovietų Sąjunga gali viešai finansiskai remti gimnazijos ekskursijas, vadovaujamąs tos gimnazijos pedagogo? Kieno kontrolėje yra gimnazija?

Amerikoje tokie gausūs ir dosnūs gimnazijos rėmėjai, rėmėjų būreliai sustoja apmaudingo klausimo parblokti: ar jie šiurpiai apgauti, ar jų aukos, netiesiogiai, rėmė bolševikinį, ateistinį, antipatriotinį veikimą? Rūmus pastatė, moksleivius prarado!

Amerikos lietuvių turi teisę reikalauti patriotiniai - ideologinės gimnazijos veiklos revizijos, gimnazijos vadovų paaiškinimų.

Kelmė susirūpino Vatikano problema

Leidinukas "Laikas ir įvykiai", kurį leidžia "Lietuvos KP Centro komiteto propagandos ir agitacijos skyrius" eina du kart per mėnesį lietuvių ir rusų kalbomis. Redakcinėje kolegijoje pirmu smuiku groja rusai redaktoriai. "Laikas ir įvykiai" moko ir įsako, kaip varyti beatodairinę bolševikinę propagandą, režimo kultą keliant į padanges, "religininkų prietarus" draskant į skutus. Matyti, kad leidinėlis labai naudingas ir rusams, nes pagręčiui eina rusų kalba. Net "Komunistas" doktrinarinis leidinys, eina be duplikavimo rusų kalba, o "Laikas ir įvykiai" rėkia dviem kalbom.

Tokio pat pamušalo leidinukai leidžiami ok. Latvijoje ir Estijoje. Taip svarbi yra režiminė propaganda.

Ketvirtas šių metų numeris mums patiekia karinai prieš dangų nusiteikuso Kelmės rajono Ramoniškio aštuonmetės mokyklos direktoriaus S. Bataičio samprotavimus apie kovos su Dievu strategiją!

S. Bataitis, beatakuodamas dangų, pasijuto neturįs amunicijos. "Rusų kalba leidžiama ateistinė literatūra mūsų šeimai nepasiekia", skundžiasi Kelmės "pedagogas". Jis apgailestauja, kad "be to rusų kalba literatūra gana nutolusi nuo katalikybės klausimų, kurie būdingi mūsų respublikai".

Rajonuose veikia "ateistų mokyklos". Iš Užvenčio skambina tokios "mokyklos" veikėjas į Kelmę.

"Mes norime kalbėti

vai su Dievu. "Kaimo žmogui atrodo", porina Kelmės pedagogas, "kad visas pasaulis katalikiškas, nes bažnyčia taip jį mokė nuo mažesns. Todėl labai praverstų religijų paplitimo pasaulyje žemėlapiai, diagramos... Reikėtų ir paveikslų, parodančių religinių vaizdinių evoliuciją".

S. Bataitis teisis. Režimo prievaizdavime, ateistų veikėjų avansavime, net ir materialinio išskaičiavimuose, ko va su "religiniais prietaisais" pasidarė karjeristų arkliai. Net gi iš šių S. Bataičio nusiskundimų matyti, kad plačiosios masės vis ir vis tradiciniai konservatyvios, giliųjų religinių vertybių vis nepajėgiama diskredituoti, moralės ryšio su religija vis negalima sugriauti.

"Juk ateizmo pagrindų vadovėlio neįmanoma gauti", prasitaria Bataitis. Ir mums jau teko girdėti, kad žmonės visai išgaudo ateizmo "vadovėlius" ir.... juos degina. Ateizmo "vadovėliai" žmonėms tapo lygiai nepakenčiami, kaip "graždanka" spausdintos maldaknygės prieš šimtą metų! Gal būtų su grynai lietuviška sąžine žmonės paleidžia dūmais ir "Laikas ir įvykiai" leidinėlį, leidžiamą dviem kalbom, vieną iš brutaliausių priemonių atplėsti lietuvių nuo religijos, paversti jį komunizmo statybos moliu.

S. Bataitis prasitaria: kad ateistinis veikimas atremtas rusų kalba rašytais "vadovėliais". Kelmė ir Užventis atakuoja tolimą Vatikaną, nes tos atakos nori Maskva.

Korespondentas šaukiasi radijo ir televizijos talkos, ragina tas komunikacijos priemones vis smarkiau kalbėti apie ateizmą. Jis ragina plėsti "ateizmo mokyklas". Jis nori talkos iš ... okupanto ruso! (vv)

WANTED AT ONCE
JOURNEMEN
OR
1ST CLASS SKILLED
MACHINISTS
Must have job shop experience and
be able to set up and work from
blue prints.
For days or nights.
Fringe benefits.
FREDON CORP.
23550 St. Clair, Euclid, O. 44117
(50-52)

GERA NAUJIENA MŪSŲ KLIENTAMS, NORINTIEMS PIRKTI BUTŲ

SAVO GIMINĖMS LIETUVOJE IR USSR.

Dabar vykdoma plati modernių kooperatinių butų statybos programa šiuose miestuose: MASKVOJ, LENINGRADE, KIJEVE, MINSKE, LVOVE, RYGOJ, TALINE, KIŠINIOVE, ODESOJ, VILNIUJ, KAUNE, ROSTOVE prie Dono, KRASNODARE, CHARKOVE, TAŠKENTE, ALMA-ATOJ ir kituose miestuose. Galima gauti vieno, dviejų, trijų ar keturių kambarių butų (su virtuve, vonia ir podėlio kambariu).

Viską sutvarko VNESHPOSYLTORG per savo išimtinę atstovybę

PODAROGIFTS, INC.

Užsakymus priima mūsų bendrininkai:
GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
arba tiesiai

PODAROGIFTS, INC.

240 FIFTH AVE., (tarp 28 ir 27-tos g-vės)
NEW YORK, N. Y. 10001
(212) 685-4537

KVIETIMAS Į PLB SEIMĄ

Seimas Amerikos sostinėje vyks nuo rugpjūčio 30 d. ligi rugsėjo 3 d. Darbo šventės savaitgalį. Posėdžiai bus Statler viešbutyje (16th ir K. St., N.W., Washington, D.C.). Viešbutis miesto centre, netoli Baltųjų Rūmų ir muziejų, kuriuos bus galima lankyti. Nuo viešbučio lengva pasiekti ir daug kitų Washingtono įžymių vietų, kaip Kapitolį, Kongreso knygyną, Smithsonian Technologijos, Gamtos ir Meno muziejus, Kennedy Meno Centrą, Arlingtono kapines, kuriose yra prezidento Kennedy kapas, ir kitas lankytinas vietas. Atvykusiems su šeimomis bus įdomu aplankyti Bureau of Printing and Engraving, kur spausdinami doleriai, Zoologijos sodas su iš Kinijos atvežtomis pandomis, Amerikos Katalikų Tautinė Šventovė, kurioje yra Lietuvių Šiluvos Marijos koplyčia, taip pat ir George Washington, Lincoln ir Jefferson paminklai bei daugelis kitų muziejų ir federalinių institucijų. Tad visiems atvykusiems bus ko sostinėje pasišildyti, kai tuo tarpu atstovai savo posėdžiuose svarstys Lietuvių Bendruomenės problemas.

Šalia organizacinių reikalų svarstymo, pasikaitų, pranešimų ir ateities darbų planavimo, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo programa numatyti dar ir šie programos punktai, kurie visiems atvykusiems bus įdomūs ir į kuriuos visi kviečiami.

1. Asilankymas Lietuvos Pasiuntinybėje (Tik Seimo atstovams).
2. Literatūros vakaras, kurio metu bus Lietuvių Rašytojų Draugijos premijos įteikimas.
3. Čiurlionio Ansamblio koncertas, repertuare dainos ir tautiniai šokiai.
4. Pamaldos šv. Mato Katedroje, kurių metu giedos Čiurlionio Ansamblis.
5. Banketas Statlerio "Presidential Ballroom".
6. Priėmimas Corcoran Gallery of Art, kurioje vyks Lietuvių Dailininkų paroda nuo rugpjūčio 10 ligi rugsėjo 5.

Bendros registracijos ir rezervacijų reikais prašom kreiptis į Dr. Zigfridą Vaitužį, 1019 Welsh Dr., Rockville, Md., 2082, Telefonas (301) 762-7843. Registracijai viešbutyje yra specialios formos, kurias užpildžius kambariai bus gaunami papigintomis kainomis. Formas bus galima gauti minėtu adresu, arba pas visus rytų Amerikos Lietuvių Bendruomenės apylinkių pirmininkus.

Kviečiame visus Lietuvius gausiai šiam Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seime dalyvauti.

Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas muz. A. Mikulskio, Washingtono Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo metu, rugpjūčio 30 -- rugsėjo 3 d., duos koncertą ir giedos šv. Mato katedroje.

J. Garlos nuotrauka

PRIEŠ TRISDEŠIMT METŲ

DR. K. PAUTIENIS

TERORAS UTENOJE

Pirmieji raudonosios armijos tankai 1940 metais pasiekė Uteną be jokių kliūčių. Paskui tankus slinko ir rusų pėstininkai, kurie miestą pasiekė tik už dviejų dienų. Sustoję rusų pėstininkai Utenoje tuoj puolė į parduotuves ir viską kas buvo pakeliamas išpirko. Ypač pirkto laikrodžius, elektros kišenes lempučių, maistą ir rūbų medžiagas. Tai buvo išalkusių mongolų antplūdis iš badaujančios komunistinės imperijos į turtingą visko pilną Lietuvos kraštą. Iš tų karių tuoj sužinojom, kad Rusijoje visko trūksta ir prekes parduoda tik su dideliu apribojimu. Rusas klausinėjo parduotuvėje, ar jis galės pirkti tik vieną kišeninę lempučių, kaip ir Rusijoje, ar jis galėtų vieną lempučių nupirkti ir draugui, kuriam ji labai reikalinga. Pardavėjas atsakė, kad galės pirkti kiek nori. Karys padarė išvadą, kad mes turtingesni.

Rusams išpirkus iš krautuvų laikrodžius ir kitus daiktus, prekių greit pritrūko Lietuvoje, nes okupantai viską plėšė ir vežė Rusijon. O Rusijoje skelbė melą, kad į badaujančią Lietuvą viską veža ir Lietuvą padarys turtinga ir laiminga.

Prieš atvykstant komunistų tankams Utenon, vos pasigirdus užėjusių, kai kurie miesto žydai

skubėjo su gėlėmis ir raudonomis vėliavomis pasitikti raudonosios armijos. Nemažai tankų suko dešinėn. Vėliau paaiškėjo, kad jie neradę pasipriešinimo Lietuvoje, veržėsi į šiaurę, Latvijos okupuoti.

Vienas sovietų karininkas susirgęs gydėsi Utenos ligoninėje, išsikaibėjus su juo, jis pasakė, kad sovietų kariai manė, jog Lietuvoje rasią didelį pasipriešinimą ir, tik nugalėję Lietuvos kariuomenę, pasuksią su tankais į šiaurę Latvijon. Bet tankistas džiaugėsi, kad Lietuvoje neradę pasipriešinimo ir dėl to sovietų tankai pasuko į šiaurę Latvijon anksčiau, negu buvo numatyta. Pagal sovietų tankistą, ir Latvijos liaudis nekantriai su džiaugsmu laukianti komunistų ateinant išvaduoti Latvijos liaudį iš buržujų priespaudos. Tankistas manė, kad čia Lietuvoje bus kaip Suomijoje, kur kiekvienas tiktas, kiekviena kelio kryžkelė buvo užimuota, ir rusai negalėjo palikti maistu naudotis. Suomiai kovojo visomis priemonėmis prieš įsibrovusį komunistų pavergėją.

Sovietų karys sunkiai apsirgo už 10 kilometrų nuo Utenos. Vienas karininkas, lengva mašina atvažiavęs ligoninėn, paprašė sutikimo ir nusivėžė mane, to susirgusio raudonarmiečio gydyti. Atvykus mus pasitiko vie-

ROMANISTO JURGIO GLIAUDOS

IVERTINIMAS

Alė Rūta

Tas penktadienio vakaras buvo ypatingas kadangi "buvo pagerta -- autoriaus žody išsireiškus, "-- Ponia literatūra". Žmonių, deja, susirinko neperdaug, nors rengėjų pasirūpinta iškviešti tolimą ir įdomią prelegentę -- prof. A. Augustinavičienę iš Clevelando.

Prelegentė pasisakė, ieškodanti J. Gliados talento šaknų, apžvelgdama tikrai kelis jo veikalus, Ji pasirinko romanus "Nami ant smėlio", "Šikšnosparnių sostas", "Delfino ženkle" ir "Liepsnos ir apmaudo ašočiai". Remiantis šiais veikalais, prof. A. Augustinavičienė teigė, kad rašytojo Gliados talentas išplaukia iš jo gilaus filosofiško, intelektualumo ir iš ieškojimų santykio su tauta. Prelegentė ypatin gai pabrėžė, kad J. Gliada plačiai ir labai idealiai vaizduoja moterį. Ji taip pat, tvirtino, kad J. Gliados kūryba pilna įvairiausių gilių problemų, jas gražiai literatūriškai atskleidžiant. Rašytojas kiekviena knyga naujas ir įdomus.

Po paskaitos atsiradus klausimų prelegentė prisipažino, kad "Agonijos" ir "Sunkiausių kelių" nagrinėjimuose sąmoningai nepažinojusi, nes tai esą politiniai veikalai, ji politikos vengianti.

Po įdomios, romanistą apibūdinančios, paskaitos, po rašytojo šilto žodžio lyg ir norėjosi išgirsti nors vienos J. Gliados kūrybos ištraukos dailaus paskaitymo. Šį vieno autoriaus nagrinėjimo vakarą suruošė Santa Monica Lietuvių klubas, įj pravedė klubo pirmininkas D. A. Milaknis.

"MENO ŠIUPINYS"

Los Angeles Dramos Sambūris sugalvoja vis ką nors naujo ir nematyto ir, kartą užsibrėžęs, išpildo su karštu entuziazmu. Gal dėl to jų parengimai su traukia pilną salę žmonių.

Ir šių metų birželio antrosios

vakara priglūžėjo senimo ir jaunimo, nusiteikę grožėtis, gal pasijuokti, gal atsisgaivinti.

Meno šiupinys -- sąvoka ir pretenzinga ir išsilenkianti didesnės atsakomybės. Galėjai laukti meniškios vaidybos, literatūriškų tekstų, meninio dainavimo, gražios muzikos, dailių dekoracijų; ir turėjai nepykti, jei visko būtų ir labai po mažai, bet gerokai pasidūta komiško situacijom arba romantika, kadangi tai -- tik įvairių šiupinys.

Pradėta poeto B. Brazdžionio rimtu "Triptiku", kurį deklamuavo raudonom sukiom ir juodais vualiais prisidengusios moterys (intriguojantis vaizdas); ir užbaigta "Sutuoktuvių Valsu", kuri išdainavo "Išlaisvintų moterų" būrys, su šauniu lengvosios dainos solistu H. Paškevičium, akompanuojant O. Barauskienei. Ir tas visas "Šiupinys" buvo pripildytas dainomis, gyvenimiškų apybraižų ir komiškių vaizdėlių (lyg ir absurdinio teatro skeveldros), deklamacijų, ištraukos iš A. Kairio komedijos "Sidabrinė Diena", vėl dainų ir vėl dainų. Visa vakaro programa buvo ne tiek komiško ar satyros druska pasidūta, kiek romantiškai pasaldinta dainų, judesių, aprangos, apšvietimo). Dainos buvo gerokai notalgiškos; ir visą programą drįsčiau pavadinti romantiškai nostalgine.

"Šiupinys" kažkaip pradingo atskiri gabalėliai, liko tik bendras vaizdas ir bendra nuotaika. Pradingo ir atskiri išpildytojai. Liko daugiau grupės pajėgumo vaizdas. Iš individualių išpildytojų lieka pati "Šiupinio" maišytoja, kūrėja režisierė Dalila Mackialienė, solistas H. Paškevičius ir programos moderuotoja Karilė Baltrušaitytė. Ji ir išsilpnoko P. Babicko eilėraščių "Jaunuoliui" išdeklamuoti nuotaikingą dalyką. Matyti, kad gabi, įsijaučianti ir savitos formos interpretatorė.

Visada smagu klausytis vyrų kvarteto (A. Polikaitis, H. Paškevičius, B. Seliukas, E. Jarašius) -- gražūs ir susiderinę balsai. Po programos buvo nutarta, kad geriausias vaidybinių rinkas buvo J. Bričkus (kuris neištarė nei žodžio). J. Janušauskas -- labai natūralus. Kitai -- A. Giedraitis, M. Prišmantas, J. Raibys, V. Šulaitis -- parodė gražių vaidybinių pastangų.

Viso "Šiupinio" ryškiausias (ypač dainomis) "patiekalas" ir patiekėjas buvo grupė "Išlaisvintos Moterys", kurią sudarė

TREMTINYS

K. G-nė

Skandžiai prisimenu tą kraštą, Ten kur augau, ir gimiau, Kai iš namų išeinant paskutinį kartą Suklupus žemę bučiavau.

Paėmus saują šventos žemelės, Priglaudžiau ją prie širdies, Ir verkdamas gimos šalies Ėjau nežinomais keliais.

Į nežinią vežimai traukės Žmonių užplūdę buvo keliai, Miškuose dundėjo dusliai patrankos, ten už Tėvynę, kovojo partizanai.

Visi mes ėjome nulenkę galvas, Ir mąstėm nusiminę, Aš gyvas, o mano brolis mielas, Gal žuvo už tėvynę.

Verkė tremtinys senos motutės, Kurį verkdama iš namų išlydėjo, Verkė vaikų, žmonos, sesutės, Kur Sibire vargus kentėjo.

O mano širdį skausmai kankino, Kad žiaurūs okupantai mūs kraštą užplūdę, Kai alkani žvėrys, ištroškę kraujo, Nekaltus lietuvius miškuose žudė.

Visi skubėjom į svetimą šalį, Tarsi elgetos, tempėm maišus Alkani, nuvargę, išbalę, Palikę gimtuosius namus.

Mes ėjom tolyn, tolyn nuo namų, Atsisveikinę su tėviškės laukais, O širdis, alpo nuo skausmų Einant vingiuotais kryžiaus keliais.

Ir niekad tremtinys pamiršt negali. Ištrėmimo skaudžios dienos, Ir apverkdamas savo dalia, Laukia laisvės Lietuvos!

Clevelandas, 1973

D. Mackialienė, J. Čekanauskienė, O. Deveikienė, N. Dabrovošienė, Z. Česėnaitė-Hardwick, R. Urbanienė, L. Zaikienė.

Mačiau, kaip juokė dešimtmis pirmoje eilėje, kaip atsidėjusios klausėsi dvi jaunos mergaitės, girdėjau, kaip nuoširdžiai plojo vyresniųjų minia, ir padariau išvadą: tai buvo taikli, gera pasilinksminimo programa, gal net žymiai geresnė už nemažai panašaus pobūdžio programų televizijoje.

Režisierė Dalila Mackialienė su savo "Išlaisvintų Moterų" grupe ir kitais Dramos Sambūrio talkininkais dar kartą įro-

dė, kad galima pralinksmit ir gėrėtis ir mėgėjų teatro sąlygose.

ELECTRICAL DRAFTSMAN

Minimum 2 yrs. exp. on machine tool schematic diagrams, and A.C. control circuits. Must be familiar with components J.I.C. standards, preparations of bills of material, control panel layout, and electrical sheet metal work. Knowledge of solid state helpful, high school graduate with some additional schooling preferred.

VAN DORN CO.

2685 E. 79 St.
Cleveland, Ohio 44104
216-361-3277

An Equal Opportunity Employer (49-58)

žės. Gal manė, kad bus kaip Suomijoje, kur visas suomių paliktas maistas buvo užnuodytas.

Mano žmona sako, tu pats pradėk, tai ir svečiai ims valgyti. Taip ir buvo, man pradėjus valgyti, svečiai visu smarkumu ėmė valgyti. Komisarai, matyti, buvo mažai išsiauklėjęs, nes bulvės ir mėsą ėmė iš lėkštės su rankomis. Jie visi, matyti, savo vadovybės buvo perspėti, kad čia Lietuvoje visa ras kaip ir Suomijoje. Rusas, divizijos gydytojas, aiškiai žydiškos kilmės, pasakė kad jų divizija jau dvi savaitės keliauja iš Rusijos gilumos prie Lietuvos sienos, dėl to jie visi esą prakaituoti ir pavargę. Ką blaivus turi galvoje, tas pas užsigėrusį ateina ant liežuvių.

Po užkandžių ir keletos stikliukų divizijos chirurgas prasiatarė apie sovietų politiką Pabaltijo atžvilgiu. Jis sakė, kad jis jauna Lietuvos respublika, su savo labai skirtingais tautiniais papročiais ir įstatymais, labai griežtai skiriamas nuo mūsų darbininkijai laimę atnešančių įstatymų. Tai labai skirtingi, toli esantieji du polisai, kurie neįmanoma labai greitai suvienodinti ir suderinti. Sovietų ir Vokietijos karas neišvengiamas ir tuo jau turėtų įvykti. Kad karo metu Lietuvos gyventojai, nusistatę prieš komunizmą, nepakenktų sovietų armijai ir komunizmo režimui, tai Maskvos sluoksniuose yra nusistatymas tuoju, kaip galint greičiau, 50% Lietuvos gyventojų išvežti į Sovietijos gilumą. Jis, tęsė toliau, mes išvežime iš Lietuvos karininkus, šaulius, tautininkus, val-

dininkus, policininkus, ūkininkus ir visus, kurie nepritaria komunizmui. Jis kalbėjo, mes neliesime komunistų, jų simpatikų, žydų, rusų ir kitų tautybių, kurie nenori Lietuvos nepriklausomybės, o nori būti kartu su didžiąja Sovietija.

Divizijos gydytojas, pirštu parodė į mane ir sakė ir jus išveš. Sovietijon, tik juokais užbaigė, kad jis to nedarys, bet viską įvykdys iš Maskvos atsiųsti patyrę komunistų partijos žmonės. Divizijos politrukas savo išmintį parodė, sakdamas, kad kapitalistų valstybės Vokietija, Prancūzija, Anglija ir Amerika, tarpusavy besimušamos nusileisiančios pr daug kraujo, nusilps o mes jas visas lengvai paimsime savoglo bon.

Politrukas buvo gerai ištrėnruotas ir čia pat davė argumentų su pavyzdžiais iš gamtos gyvenimo. Prie Uralo, pasakojo jis, yra labai sumanių garnijų. Jei toks garnys pamato gyvatę, tai jis jos nepuola, nedrąsko ir neruja, nes jis jaučia, kad gyvatę prarijęs jis pats gali nusinuodyti ir žūti nuo prarytų gyvatinųjų nuodų. Pirma ištiesia savo sparną ir esama viena ilgesne sparno plunksna jis erzina gyvatę, o ši kerta jam ištiesią plunksną. Po kelių gyvatės įkirtimų, kada garnys jau yra įsitikinęs, jog gyvatės nuo dūrai yra išleisti į ilgesnę sparno plunksną ir ji pati jau nebėra pavojinga, jis ją be jokio pavojaus savo gyvybei praryja. Politrukas pasakė, taip bus ir su vakarų valstybėmis.

(Bus daugiau)

pogrindis

REDAGUOJA POGRINDŽIO ŠTABAS

DOLERIS — GERŲ DARBELIŲ SKATINTOJAS

Nuo neatmenamų laikų doleris buvo visų pinigų karalius. Už vieną dolerį kadaise galėjai šau niai pavakarieniauti gerame restorane. Už porą dolerių lietuviškas studentaiokas galėjo visą savaitę misti laikinojoje sostinėje... Geri buvo dolerinės galybės laikai!

Kaip gi dabar?

Dabar doleris apkarpytas, apibrizgęs, nusūšęs. Prezidentų veidai doleriuose surūgę, pa blyškę, susiraukę, nelyginant pilvasopis kan kintų. Dabartinio dolerio ant pedestalą neiškel si: doleris nustojo buvęs aukso veršiu...

Bet ir toks jau apibrizgęs, ir toks jau ap triušęs, doleris, kaip gardus žalias šienas masi na pegasus, įkvėpimo kuinus. Kuokštas po kuok što, pluoštas po pluošto, pegasai gardžiuojasi ža liu doleriniu pašaru.

Va, pirmiau dailininkų pegasai tikėtai išdi džiai ausimis karpė ir pikasinius abstraktus par davinėjo. Dabar konkursiniu doleriniu pašaru pa vaisinti, pegasai pastebėjo naują žanrą: tautos kankinius... Simą ir Kalantą...

Garbė apiplyšusio, apibrizgusio dolerio šie nui -- išvydome tautos kankinių žanrą dailės pa rodose!

Tad kelkime ant pedestalą dolerį -- jis yra gerų darbėlių skatintojas.

MOTERS GROŽIO NUSAKYMAS

Moteris privalo tris dalykus turėti baltus:

odą, dantis, rankas --
Tris dalykus juodus:
akis, antakius, blakstienas --
Tris dalykus raudonus:
skruostus, nagus, lūpas --
Tris dalykus ilgus:
kūną, plaukus, rankas --
Tris dalykus trumpus:
dantis, ausis, pėdas --
Tris dalykus plačius:
kaktą, antakius, pečius --
Tris dalykus plonus:
lūpas, taliją, blauzdas --
Tris dalykus švelnius:
rankas, plaukus, lūpas --
Tris dalykus svaigius:
šypsnį, žvilgsnį, juoką --
Tris dalykus atvirus:
pokalbį, būdą, bikinį --
Vieną dalyką kuo didžiausį:
vyro piniginę.

LITUANISTINĖS PROPAGANDOS ATRAKCIJA

Lituanus, 1973 - 1, palankiai pristato skaityto jams vokiečių bolševikuojančio rašytojo Gun ther Grasso romaną "Hundejahre", kuriame Lietuvos kunigaikščių genealogija prilygina ma... šunų genealogijai.

Čia priejo Kadziulis ir tarė

-- Nesuprantu, kodėl sovietams nesiseka vykdyti jų penkmečio plano? -- stebėjosi pilietis.

Čia priejo Kadziulis ir tarė:

-- Penkmečio planui vykdyti sovietai neturi plano.

***

-- Sovietai nemoka sėti, -- tarė vietinis sovietologas.

Čia priejo Kadziulis ir tarė:

-- Sovietai moka sėti. Jie paleidžia sėklą pavėjui, į vakarus... ir piau na gerą derlių Ameriko je.

***

-- Kodėl Brežnevo ne pakvietė, prie progos, aiškinti Watergate? -- pa sakė žmogelis. -- Sovieti nis bosas išaiškintų watergeitines painiavas per vieną naktį.

Čia priejo Kadziulis ir tarė:

-- Funeraliniai direk toriai išpėjo, kad jų patal pose pritrūktų vietų.

***

-- Rašytojas Jurgis Jankus išleido prozos rin kinį, vardu "Užkandis"! -- stebėjosi skaitytojas.

Čia priejo Kadziulis ir tarė:

-- Pagal literatūrinius vitaminus, tai ne "užkan dis", bet visi pietūs.

***

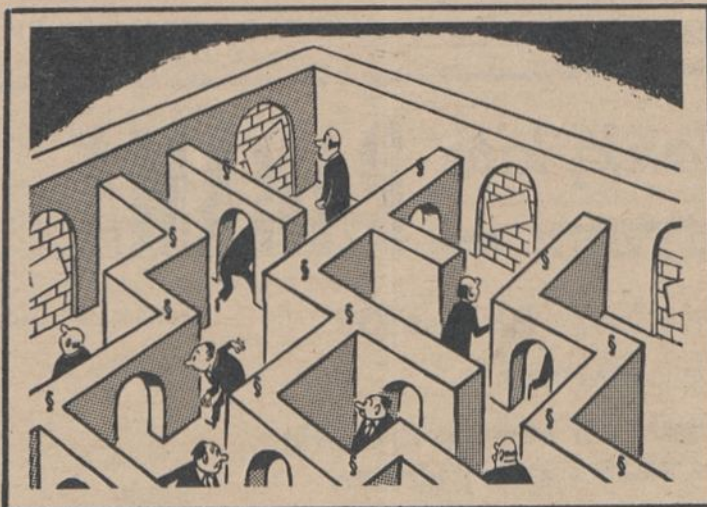
-- Rašėjas Jurgis Ja šinskas, -- stebėjosi vy ras, rodydamas šimtas dvidešimt šeštą Naujienų numerį, -- Pogrindį vadi na "arkliniu juoku"! Ir kaip pavadinti tokį išmis lą?

Čia priejo Kadziulis ir tarė:

-- Tokį išmislą pava dinkim "asiliniu juoku".

"Pergalės" kolūkiai, kurių LTSR žemėse yra 38, sveikina LB Švietimo Tarnybą, išleidusią penktajam mokyklos skyriui vadovėlių "Tėvų Nameliai Brangūs" (redaktorė Sofija Jonynienė). Vadovėlyje (pusl. 259) patalpingas gražus "Pergalės" kolūkio vaizdelis. Sekančiai vadovėlio laidai "Pergalės" kolū kiai, visi 38, išizada atsiųsti autentiškų, vado vėlyje talpintinių, nuotraukų. Siūlome sekan čią vadovėlio laidą kryptingai pavadinti "Tė vų Kolūkiai Brangūs".

TARYBINIS ŽAIDIMAS

Naujoji Lietuvių Bendruomenės taryba ieško susitarimo su Amerikos Lietuvių ta ryba bendrai kovai su bolševikine taryba.

Po Brežnevo vizito Amerikoje

-- Kaip priversti tą medį vaisius užauginti?

-- Reikia jį kapitalistų kvailumu ir sovietine žmogiena tręšti...

SPAUDOS VERPETUOSE

BENDRADARBIAVIMAS?

Sudbury, Ont. Stalą puošė gražus raguolis oro paštu at siųstas net iš Lietuvos.

K.A.S.

Tėviškės Žiburiai, Nr. 22.

FIGŪRŲ ĮVERTINIMAS

Kunigas, kuris telaiko mišias ar gydytojas, kuris tik gydo li gonis, dar nėra enciklopedinės figūros.

J. Girnius
Aidai, Nr. 9

ŠLUOTININKAS APIE
"ŠLUOTĄ"

Filosofija -- filosofija, ra tas -- ratu, o mums, šluotininkams, iš viso to reikia daryti juoną. Kartais tai pavyksta, o dažniausiai -- ne ką padarysi! Tai visiškai nejuokinga situaci ja.

Jonas Sadūnas
Šluota, Nr. 7

GIMTAKRAŠTINIS VEMALAS

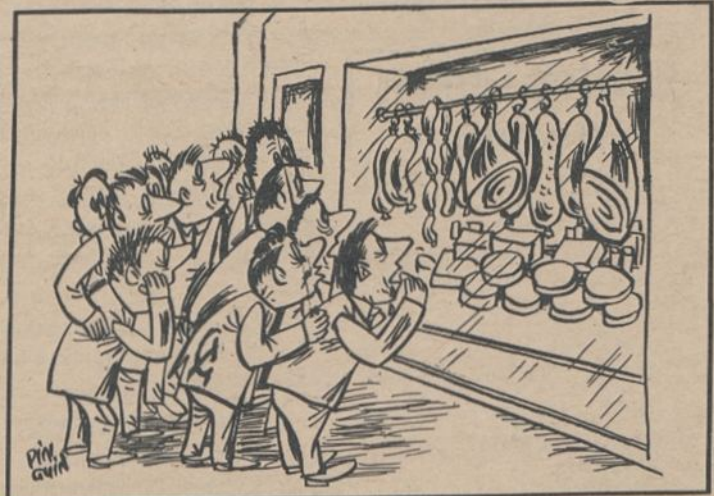
Vilkininkai propagandistai an titarybiniame įniršyje tiek prisi riša prie reakcingiausių šalti nių, jog net Vilko vadovui tenka juos stabdyti. Prieraišumu fa šizmui, rasizmui, imperializ mui demaskuojamas visas kalbų apie laisvę ir demokratiją veid mainingumas.

R. Stankūnas
Gimtasis Kraštas, Nr. 16

ATŽYMETI... ŠPYGOMIS

Mūsų Bendruomenės vadovai, mūsų lietuviško švietimo vir šūnės, teturėjo pinigų tik dviem knygoms, tai visi kiti geriau-

SOVIETINIŲ TURISTŲ PAŽINTIS SU KAPITALISTINE VALSTYBE

Ekskursijos politvadovas:

-- Draugai, netikėkite, tai prieš propagandą! Turistas:

-- Aš kumpio kvapą ir per stiklą užuodžiu. Ko dėl tau, drauge politvadove, seilės varva?

sieji tegavo... pagyrimo lapus!... Ateina toks pipiriukas į sceną, akelės gudrios ir šviesios, lie tuviškai neblogai supranta, o jam, už gerą mokymąsi, tie po nuliai... špygą.

A. Nakas
Naujienos, Nr. 125

SOVIETINĖS MEDICINOS
PRAKTIŠKUMAS

Gydytojas patikrina netiktuos vairuotojus, kurie skundžiasi sveikata, bet ir kitus -- ar ku ris nors iš vakaro nėra "taisęs sveikatos".

V. Vaitošiūnas
Komjaunimo tiesa, Nr. 77

S.J. JOKUBKA IR... NAKTINIS
PUODAS

Jeigu paklaustum eilinį dipu ką, ar jis grįžtų į Lietuvą, atsak ymą gautum labai konkretų: -- Ponas, Lietuvoje buvau vi dutinis valdininkas, turėjau tar-

naite, naktinis puodas būdavo pa dėtas po lova.

S. J. Jokubka
Vilnius, Nr. 76

MOTINOS DIENA SU
SOVIETINĖM MELODIJOMIS

Motinos dieną Montreale litu anistinėje mokykloje, padekla muota J. Marcinkevičiaus "Vizi ja" ir Salomėjos Nėries "Namo". Deklamatores paruošė literatū ros mokytoja M. Jonynienė.

Tėviškės Žiburiai, Nr. 21

TEISYBE APIE BOLŠEVIKIJĄ
(tarp eilučių)

Valdantieji sluoksniai dažnai stengiasi ir tebesistengia kūrė jus, ypač populiariusius masė se, pajungti saviems interesams "Tarnaujantiems" kūrėjams su teikiama įvairios privilegijos.

Bronius Genzelis
Kultūros barai, Nr. 1

FAKTAS: vieni atranda ok. Lietuvos vadovėliuose daug ge rų skaitinių, kiti nori išsivii vadovėliuose tyro patriotizmo. Čia eilėraščių, kuris suderina nesuderinamus pagedavimus.

LIETUVA IR LTSR

AUŠRELĖ LIČKUTĖ

Kur bėga Sešupė, kur Nemunas teka,
Ten mūsų tėvynė, plati Es-Es-Er -
Tenai kolūkiečiai tarybiškai šneka --
Kitos Ee-Es-Eros nebus ir nebėr!

Gražuolė Nėris vinguriuodama teka --
Koks vaizdas didus Gedimino pilies!
O virš tos pilies vėjas vėliavą plaka --
tą vėliavą mūsų tarybų šalies!

Graži Lietuvėlė, jos gojai ir lankos,
Ir mėlyna visad padangių spalva!
Tegul bus pagarbintos Spalio patrankos,
Sujungusios mus su galinga Maskva!

Mylėk gi, išeivi, tą Gimtąjį Kraštą,
Kurį išvadavo sovietų karys,
Pakėlęs sovietinės pergalės naštą
Ir į komunizmą pravėręs duris!

Šeštadienio klasių moksleiviai tešaukia:
Tėvai, vežkit mus, kur Trakų ežerai --
Ten, kur pionierių stovyklos mus laukia,
Išmoksime tarybiškai porint gerai!

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS EKSKURSIJA Į EUROPA
 organizuojama šiais metais rugsėjo 4-18 d.d., pačiu gražiausiu metu
 Europoje — praėjus karščiams ir prieš rudens žvarbas.
BUS APLANKYTA

LONDONAS PARYŽIUS ROMA

Ekskursija organizuojama su JAV LB CV pritarimu ir raginimu visiems lietuviams joje dalyvauti.

Europoje ekskursiją globos LB vadovai ar atstovai:

Londonė — Didž. Britanijos Lietuvių S-ga (Z. Juras).

Paryžiuje — LB Prancūzijos Krašto Valdybos pirm. kun. J. Petrošius.

Romoje — prel. A. Jonušas

Į Ekskursijos kainą įskaitoma kelionė lėktuvais, viešbučiai, maistas daugumoje vietų, įdomesnių vietų lankymas (daugumoje su lietuviškais paaškinimais) ir kt.

Prašykite brošiūros su kainoraščiu ir pilnomis informacijomis. Kelionės kaina bus apie 100 dol. pigesnė negu panašios kelionės gaunamos per kitas organizacijas.

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE

ROMAS KEZYS, Pres.

2129 KNAPP STREET
 BROOKLYN, N. Y. 11229
 TEL. (212) 769-3300

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

LIEPOS 1 D. SLA 136 kuopos gegužinė.

LIEPOS 8 D. sekmadienį Šaulių kuopos susirinkimas ir gegužinė K.O. Pautienų sodyboje.

LIEPOS 15 D. LVS Ramovė Clevelando skyriaus gegužinė.

LIEPOS 22 D. sekmadienį Šaulių išvyka į gamtą su šaudymo pratimais.

LIEPOS 29 D. ALTS-gos Clevelando skyriaus gegužinė.

RUGPILČIO 17-19 D. Clevelando lietuvių Naujųjų Namų atidarymas.

RUGSEJO 3 D. Darbo Dieną, Lietuvių Amerikos Piliiečių Klubo metinė gegužinė, šv. Juozapo sodyboje.

RUGSEJO 15 D. Pirmasis rudens balius su įdomia mėnine programa, Rengia Dirva Naujoje Lietuvių Namuose.

RUGSEJO 23 D. šv. Jurgio parapijos salėje Šauliai ruošia Vlado Putvio 100 metų gimimo sukaktį.

SPALIO 7 D. Clevelando Skautininkų Draugovė ruošia Cleveland Music School Settlemente M.K. Čiurlionio akademiją.

SPALIO 21 D. Naujosios parapijos salėje koncertas: N. Linkevičiūtė, B. Prapuolenis ir V. Nakas.

SPALIO 13 D. G. Čapkauškie-
 nės ir K. Jakučio koncertas Nauj parapijos salėje.

CABINET MAKERS WOODWORKERS

Machine men, bench men, assemblers, wood finishers, steady job, good working conditions.
 SPECIFICATION PLYWOOD
 69 5th AVE., HAWTHORNE, N. J.
 201-427-7557 (48-50)

ELECTRICIAN

Fully qualified journeyman to inspect, repair, install and wire AC and DC apparatus, devices and circuits of any voltage for plant maintenance.

High hourly rate
 Rotating Shifts
 Many fringe benefits
 Apply in person

United States Steel Central Furnaces

2650 Broadway Ave.
 Cleveland, Ohio

An Equal Opportunity Employer (45-52)

MILGO ELECTRONIC CORP.

7620 N.W. 36th Ave., Miami Fla.

EXPERIENCED FIRST CLASS MACHINIST

Must have experience in all phases of machine, also in model making. Excellent salary and benefits. Good advancement potential. Please contact Al Garcia 305-691-1220 for a personal interview.

An Equal Opportunity Employer (49-51)

PIPER FITTER ASSISTANT FOREMAN

FOR BROOKLYN SHIPYARD

MUST HAVE SHIPYARD EXPERIENCE AS WELL AS EXPERIENCE IN LAY OUT TARGET WORK IN FABRICATION. SALARY COMMENSURATE WITH EXPERIENCE. EXCELLENT FRINGE BENEFITS.

Call 212-625-3456, Ext. 238, for appointment

IRA. S. BUSHEY & SONS INC.
 764 Court St. Brooklyn, N. Y.

An Equal Opportunity Employer (45-51)

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED LATHE SET UP MAN

11-7 Shift
 EXPERIENCED ON W & S EXCELLO & TURRET LATHES. MUST HAVE JOB SHOP EXPERIENCE AND BE ABLE TO SET UP WORK FROM BLUE PRINTS & CLOSE TOLERANCE.

STEADY WORK AND FRINGE BENEFITS.
CHAMPION BAIT CO.
 800 Fred Moore Hwy.
 St. Clair, Mich.
 313-329-4721 (49-51)

BENDER OPERS SHEAR OPERS HOOKUP MEN

For Reinforcing Steel Fabrication Plant. Steady work, days and benefits.

VICTORY RESTEEL CO.
 23315 GROESBECK
 WARREN, MICH.
 313-772-4400 (48-50)

**FOREMAN
 INJECTION MOLDING**
 New modern East side molding plant needs man to assume full shift responsibility. Excellent wages, benefits and opportunity for advancement
FEDERAL MOGUL CORP.
 30450 Little Mack, Roseville, Mich.
 An Equal Opportunity Employer (48-50)

**JOURNEYMAN
 MILLWRIGHT**
 Day shift. Industrial experience with hydraulics and welding, high hourly rate, excellent fringe benefits, including insurance and pension plan.
Precision Castings Co.
 12600 BERE RD.
 CLEVELAND, OHIO 44111
 An Equal Opportunity Employer (48-50)

DIE CAST OPERATOR
 Zinc or aluminum experience. Bonus work, second and third shifts. Liberal fringe benefits, including hospitalization, pension plan, etc.
Precision Castings Co.
 12600 BERE RD.
 CLEVELAND, OHIO 44111
 An Equal Opportunity Employer (48-50)

**PRESS OPERATORS
 INJECTION MOLDING
 COMPANY**
 Immediate openings on all shifts. Experience not necessary.
FEDERAL MOGUL CORP.
 30450 Little Mack, Roseville, Mich.
 An Equal Opportunity Employer (48-50)

**WANTED AT ONCE
 JOURNEYMAN
 MACHINE REPAIRMEN
 DIE MAKERS
 FOR ALL SHIFTS.**
 Good starting rate. Complete fringe benefits and overtime.
DEMCO
 411 S. FORT ST.
 DETROIT, MICH. (48-54)

**WANTED AT ONCE
 1ST CLASS SKILLED
 LAYOUT MEN \$6.02 an hour
 FITTERS \$5.82 an hour**
 Must have structural steel fabrication experience.
**FOR ALL SHIFTS
 J. A. FREEDMAN**
 2800 ALLIANCE ST.
 DRAYTON PLAINS, MICH.
 313-674-0381
 E. O. E. (48-45)

QUALITY CONTROL INSPECTOR

Can manufacturing experience required. Must be available for any shift. Excellent wages and fringe benefits including stock purchase with expanding company. Call or see:
CROWN CORK & SEAL
 2160 WEST 106 ST.
 CLEVELAND, OHIO
 216-651-4800
 We share in your pride of quality work.
 E.O.E. (49-51)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED MACHINISTS

Openings available on 1st and 2d shifts for:

ENGINE LATHE
 VERTICAL BORING MILL
 TURRET LATHE
 MILLING MACHINE
 TOOL ROOM

Must have 4 to 5 yrs. experience TOP WAGES AND BENEFITS PLUS PROFIT SHARING PROGRAM Located south of Northfield on Rt. 8 next to Alsides.

CONTACT MR. HAGARTY
JAY-EM CORP.
 75 MARC AVE. 1-216-929-4441
 CUYAHOGA FALLS, OHIO (48-57)

ST. PETERSBURG, FLORIDA AREA

Arvin Automation, subsidiary of Arvin Industries, has immediate openings for:

SR. MECHANICAL DESIGN ENGINEERS

ALSO

1ST CLASS SKILLED ALL AROUND MACHINISTS TOOL AND DIE MAKERS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Should you be thinking about relocating to Florida, here is an opportunity for full time, permanent employment in a new, modern, air conditioned plant. Good starting salary plus outstanding benefits.

Apply or send complete resume to:
 Personnel Dept.

**ARVIN AUTOMATION,
 INC.**
 4820 Park Blvd.
 Pinellas Park, Florida 33565 (49-51)

MACHINISTS AND De Vlieg OPERATORS

PART AND FULL TIME
 SAT. AND SUN. ALSO AVAILABLE. Days and night. Experienced only. Paid hospitalization and holidays, high hourly rate, paid vacation.

HAHN MFG. CO.
 5332 HAMILTON 216-391-9300
 CLEVELAND, OHIO (48-51)

MAINTENANCE MEN — Experienced electrician, plumber, oil burner, Man #4 HVAC. Excellent working conditions and benefits. Del. Co. School Dist.
 (215) TR 6-0368. (45-50)

WANTED EXPERIENCED FABRICATORS

**SHEET METAL FITTERS
 PLATE FITTERS**

First or second shift, experienced, high hourly rate, overtime, paid hospitalization, paid holidays, pension and uniforms.

NON FERROUS METALS

21721 Tungsten Rd.
 216-531-3585
 After 6 p. m. call 216-943-0775
 Cleveland, Ohio (45-51)

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED BRIDGEPORT OPERATOR SHAPER HAND

SURFACE GRINDER HAND
 Must have job shop experience. Be able to set up work from blue prints and close tolerance.

DAY WORK
 Air conditioned, all benefits. Including profit sharing. 58 hour week.
JACK HAINES CO.
 2761 STAIR
 DETROIT, MICH. (44-51)

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

**MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS
 INDĖLIUS.**

Už paprastus indėlius moka 5%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
 Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
 Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
 At Superior — (Near Rapid)
 Telephone 681-8100

PASITEIRAUKITE PAS MUS JEI GALVOJATE PIRKTI NAMĄ!

- Low Rates
- Minimum Expenses
- We pay 3 1/4 % on escrow accounts

6%- 2 yr. certificates (Min. \$5,000)
5 3/4 %- 1-yr. certificates (Min. \$1,000)
NUOŠIMČIAI IŠMOKAMI KAS MĖNESĮ

Member F.S.I.L.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

**Saint
 Anthony
 Savings**

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650

Phone (312) 656-6330

Coen Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED ALL AROUND MACHINISTS MOLD MAKERS TOOL MAKERS 1ST & 2ND SHIFT

Must have job shop experience and be able to set up work from Blue Prints and Close Tolerance. Steady work for qualified men and overtime. All fringe benefits.

APPLY CALL OR WRITE
TDM CORPORATION

P. O. Box 277, Fletcher, North Carolina
 704-684-9818 (41-50)

STRUCTURAL ENGINEER

for rapidly expanding international corporation. Responsibilities include applications analysis, design, quality control functions, field application problems. Must be able to effectively communicate with people. Applicant should be eligible for registration within 1 year. Job offers possibility of relocation to Florida following a suitable training period. Opportunities unlimited with generous fringe benefits and profit sharing. Send resume and salary requirements or call in confidence to:

John T. Brunton

Trus Joist Corp.

P. O. Box 357, Delaware, O. 43015
 614-363-1317 (49-50)

MAINTENANCE ELECTRICIANS

High school graduate with 4-6 yrs. electrical experience. Prefer industrial background with previous experience in combustion engines and general maintenance repair.

MAINTENANCE MECHANIC A

High school graduate with 6 to 8 years general maintenance experience in repair of material handling trucks. Some electrical background and experience in preventative maintenance is desirable.

MAINTENANCE MECHANIC B

High school graduate with 2-4 years general maintenance experience. Knowledge of material handling trucks and arc welding is desirable. Good starting salary and excellent benefits.

Apply in Person Between 9 A.M. and 3 P.M.
 Mon. Through Fri.

N. L. INDUSTRIES

2850 West 3rd Street Cleveland, Ohio 44113

An Equal Opportunity Employer M/F (49-52)

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Kristina J. Aželytė, dr.** A. ir E. Aželio dukra po trijų ir pusės metų studijų John Carroll Universitete gavo bakalauro laipsnį prancūzų literatūroje ir dabar studijuoja meną. Darbštė ir pamilusi grožį nuo vaikystės dienų, mokėsi muzikos, baletą ir modeliavimo. Lankydama Gesu pradžios mokyklą vargoninkavo Gesu bažnyčioje, o mokydamosi Beaumont mergaičių gimnazijoje, gilino prancūzų kalbos studijas Sorbonoje. Šoko Grandinėlės tautinių šokių grupėje, dirbo moksleivių ateitininkų ir studentų cilese. Geriausios sėkmės ir laimės ateities darbuose.

BIRŽELIO MINĖJIMAS CLEVELANDE

Lietuvos okupacijos — birželio įvykių minėjimas atidėtas į sekmadienį, liepos mėn. 1 d. ir įvyks sekančia tvarka:

10:30 šv. Mišios už pavergtą Lietuvą šv. Jurgio liet. parapijos bažnyčioje ir tuoj po Mišių minėjimas parapijos salėje.

Pagrindinę kalbą pasakys LVS Ramovės ir Lietuvių Bendruomenės veikėjas buvęs Chicago Apygardos pirm. ir dabartinis LB Cicero Apylinkės pirm. Andrius Juškevičius. Himnus sugiedos solistas Julius Kazėnas. Minėjimas bus trumpas.

Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis ir visa Clevelando ir apylinkių lietuvių visuomenė kviečiama atsilankyti.

• **Liepos 4 į laisvės festivalį**, CTS praneša, kad kursuos specialūs autobusai iš Public Square į Edge-

water parką nuo 5:15 val. p. p. ir grįš atgal pasibaigus fejverkam. Kelionė į vieną galą 25 c. Savaitiniai ir transfer bilietai negalios.

• **Sportininkų išvykai** Europon paremti, žemiau išvardinti clevelandiečiai jau įteikė išvykos komiteto išdininkui Jonui Kazlauskui aukas:

20 dolerių: Jonas Krištolaitis.

Po 10 dolerių: J. Balbata, Čipkus Realty, Viktoras Degutis, Kazimieras Karalis.

Po 5 dolerius: Vaclovas Kasakaitis, Pranas Karalius, Petras Kliorys, Simas Laniauskas, V. Palubinskas, P. Skardis.

2 dol. V. Gruzdis.

Viso gauta 92 dol.

Aukas galima siųsti sportinės išvykos komiteto išdininkui Jonui Kazlauskui, 26331 Briardale Ave., Cleveland, Ohio 44132. Telef. 731-4029.

• **Dr. F. Mickevičius**, su žmona ir dukra išvyko 3 savaitėm atostogų į Europą ir lankysis Vokietijoje ir Austrijoje.

KVIECIAME Į GEGUŽINĘ

SLA 136 kuopos gegužinė rengiama š. m. liepos 1 dieną p.p. Gaižučių sodyboje, 20230 Muller, Euclid, Ohio.

Muller gatvę geriausia surasti važiuojant E. 200 gt. Gegužinės pradžią 2 v. po pietų, bus šiltų ir šaltų užkandžių, gaivinančių gėrimų bei nuotaikinga lietuviška muzika.

Į gegužinę kviečiame visų Clevelande esančių SLA kuopų narius ir visą lietuvių visuomenę. Tad iki malonaus pasimatymo gegužinėje.

Kuopos Valdyba

• **Globe Parcel Service, Inc.** Clevelando skyrius dėl atostogų bus iždarytas nuo birželio 30 d. iki liepos 17 dienos.

PARDUODAMAS NAMAS

Atidarytas apžiūrėjimui ketvirtadienį ir penktadienį nuo 7 iki 9 v. v. 19050 Pasnow of East 185 St. Vienos šeimos namas, su veranda prieky, 3 miegamieji viršų, gražiai dekoruotas, 2 automobiliams garažas, ilgas sklypas.

GEORGE KNAUS
Real Estate
819 E. 185 St.
481-9300

NET JEIGU JŪS ATIDĖTUMĖTE IKI 10-to JŪS VISTIEK GALITE GAUTI PADIENĮ PROCENTĄ.

JEIGU JŪS PAKELSITE SAVO SUTAUPAS IKI \$500 AR DAUGIAU IKI LIEPOS 10-tos IR LAIKYSITE INDELĮ KETVIRTĮ METŲ, JŪS GAUSITE PADIENĮ PROCENTĄ IR JŪS KVALIFIKUOTAS TAI PAT NEMOKAMAM ČEKIŲ SĄSKAITA NAUDOJIMUISI.

CLEVELAND TRUST

Member, F.D.I.C.

Rapolas Zabliauskas, turįs gražią sodybą Clevelando apylinkėse, nusipirko Lietuvių Naujųjų Namų akcijų už 10,000 dolerių. Nuotraukoje: Lithuanian Village Inc. pirmininkas Juozas Stempužis (dešinėje), įteikia R. Zabliauskui, jo žmonai ir sūnui akcijas, stebint Mačui ir Dučmanui kairėje.

J. Carlos nuotrauka

PARDUODAMAS NAMAS

Atidarytas apžiūrėjimui sekmadienį nuo 1 iki 4 val. p. p. 19050 Pasnow of East 185 St. Vienos šeimos namas, su veranda prieky, 3 miegamieji viršų, gražiai dekoruotas, 2 automobiliams garažas, ilgas sklypas.

GEORGE KNAUS
Real Estate
819 E. 185 St.
481-9300

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 941-6835.

• **Perkant ar parduodant namus**, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

PLANT SUPERINTENDENT
We are a medium sized flexible package converting operation seeking a manager experienced in flexo printing, bag making and lamination. The individual must be capable of taking charge of a three shift operation, directing foreman and plant employees. Wide range of excellent company benefits. Sent resume in confidence or contact: Maynard Perry at:
MUNSON PACKAGING INC.
1366 W. 117th St. P. O. Box 512
Edgewater Branch
Cleveland, Ohio 44107
216-521-6570
An Equal Opportunity Employer (48-53)

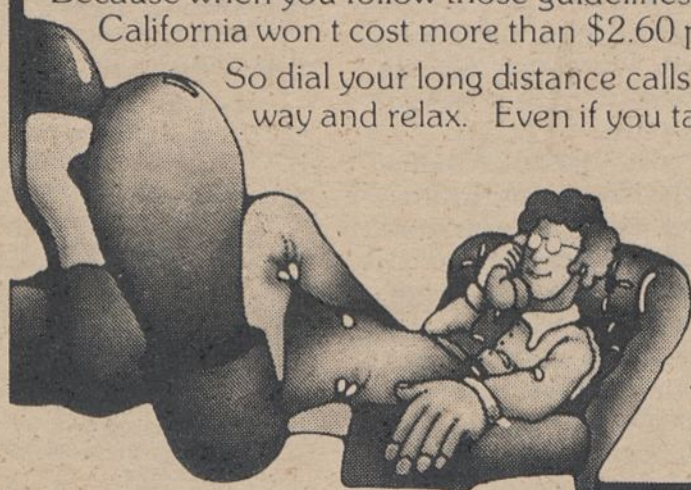
How to make a relaxed 10-minute long distance call.

It's really very easy. Just, dial your call direct, without operator assistance, between 5 and 11 P.M., Sunday through Friday. (Rates are even lower after 11 P.M. and on weekends.)

By doing that, you'll be able to relax and enjoy your call. Instead of worrying about the cost.

Because when you follow those guidelines, a 10-minute call to California won't cost more than \$2.60 plus tax.

So dial your long distance calls the less expensive way and relax. Even if you talk for 10 minutes.

Ohio Bell

Dial-it-yourself rates apply on out-of-state dialled calls (without operator assistance) from residence and business phones anywhere in the U.S. (except Alaska and Hawaii) and on calls placed with an operator where direct dialing facilities are not available. Dial-it-yourself rates do not apply to person-to-person, coin, hotel guest, credit card, collect calls and on calls charged to another number.

ŽAIBO LENGVAATLETĖS RUNGTYNIAUJA

Birželio 24 d. Clevelande įvykusiose AAU suruoštose mergaičių prieauglio klasių lengvosios atletikos rungtynėse dalyvavo ir keleta LSK Žaibo lengvatlečių.

12-13 m. grupėje, DAINA MOTIEJONAITĖ laimėjo 2-trą vietą šuolyje į aukštį, peršokus 4'-8" (1,425 m.). Ši pasekmė yra naujas Š.A. Lietuvių rekordas, mergaičių 12-13 m. grupėje. Senas rekordas buvo 4'-7" (1,40 m), pasiektas Ilonos Janelionaitės (Toronto Aušra) 1965 m. ir Ritos Čyvaitės (Žaibas) 1968 m. Daina taipogi buvo 3-čia 220 yd, bėgime (30,7 sek.) ir 5-ta 100 yd, bėgime (13,2 sek.)

14-15 m. grupėje -- RUTA MOTIEJONAITĖ laimėjo pirmą vietą disko metime 81'-1" ir 4-tą vietą 8 sv. rutulio stūmyme (28'-5"). Šioje grupėje JŪRA BANIONYTĖ buvo trečia šuolyje į tolį (13'-10 1/4").

10-11 m. grupėje, GAILE MOTIEJONAITĖ laimėjo pirmą vietą 6 sv. rutulio stūmyme (26'-7") ir antrą vietą šuolyje į tolį (13'-0 3/4"). Toje pačioje grupėje LINA ŽIEDONYTĖ nušoko

į tolį 11'-9 1/2" (4-ta vieta), peršoko į aukštį 3'-5" (3-čia vieta) ir prabėgo 100 yd, per 14,5 sek. (4-ta vieta).

Žaibietės dalyvavo labai nepilnoje sudėtyje.

Liepos mėnesį ruošiamasi dalyvauti "Junior Olympics" varžybose ir Lake Erie AAU distrikto 1973 m. pirmenybėse.

• **Apdraudos reikalais** geriausių patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DETROITO SKAUTŲ PRANEŠIMAS IŠ DAINAVOS

Bus pristatoma Algio Rukšėno knyga

Šią savaitę Dainavoje stovyklauja Detroito jaunieji skautai — 60 vilkiukų ir paukštyčių. Pradedami stovyklauti, apsilavę stovyklavimo rajoną surinkdami primėtytas bonkas ir dėžutės — virš poros tūkstančių. Reikia tikėtis, kad ir kiti paseks skautų pavyzdžiu — palaikydami švarą. Stovyklai vadovauja: Algis Rugienius ir Irena Sventickaitė. Jiems šeiminkauja: Birutė Leonavičienė, Ona Savickienė ir Dalia Račkienė. Joms talkina: Rasa Orentienė ir Stasė Matvėkienė. Kartu stovyklauja ir Gabijos tunto tuntininkė — Liuda Rugienienė.

Šį šeštadienį, 2 val. po pietų įvyks bendro "Baltijos" ir "Gabijos" tuntų su-eiga ir sporto šventė.

6:30 val. Akademiniš Skautų Sąjūdis ruošia Algio Rukšėno "Day of Shame" knygos apie Simą Kudirką pristatymą.

Vakare laužas.

Visi kviečiami atsilankyti pas skautus į svečius į jų ruošiamas programas — šį šeštadienį, birželio 30-tą.

Jonas Urbonas

• Prof. dr. Vytautas Kle-mas, iš Delaware universi-teto, liepos 1-25 dienomis skaitys paskaitą jūros geo-logų tarptautiniame suva-žiavime Bordeaux universi-tete Prancūzijoje. Dr. Kle-mas su žmona Vida taip pat lankys eilę Olandijos, Prancūzijos ir Vokietijos universitetų tartis apie bendrus tyrinėjimus Delaware ilankoj ir šiaurės jūroje.

• Pavergtųjų tautų de-monstracijos New Yorke saryšy su Brežnevo vizitu JAV-se vyko keletą dienų įvairiose vietose. Lietuviai dalyvavo dviejose, tai bir-želio 18 d., 6 val. vak., kur vyko pačioje New Yorko miesto širdyje 5 Ave., tuo laiku didžiausiam žmonių judėjime.

Birželio 23 d. Pabaltijo tautų demonstracija vyko netoli Jungtinių Tautų ir čia buvo susirinkę apie 400 žmonių, jų tarpe daug jau-nimo. Iš čia su gausybe pla-katų, reikalaujančių laisvės Pabaltijo tautoms, sunkve-žimis slinko gatvėmis ir ly-giagrečiai šilagtiviais ėjo ilga eilė su vėliavomis ir plakatais pėsčiųjų demons-trantų prie sovietų ambasa-dos, tačiau už poros skers-gatvių teko sustoti Pagrin-

diniu kalbėtoju buvo prel. J. Balkūnas.

Demonstracijas paminėjo JAV spauda ir televizija.

• Muz. Vytautas Strolia sėkmingai vadovauja vyrų chorui Perkūnas, kuris bir-želio 16 d., Kultūros židi-nyje atšventė 10 metų savo gyvavimo sukaktį.

V. Strolia newyorkie-čiams yra įdomi asmenybė ir kitu atveju. Jis turi įvai-rią didelę kolekciją lietuviš-kos muzikos ir dainų iš gi-lesnės praeities, su kuria lietuvių visuomenę supažin-dina per R. Kezio vadovau-jamą Laisvės žiburio radi-ją. Be to, Strolia pateikia ir įvairių svetimtaučių daini-ninkų bei muzikų atlieka-mų lietuviškų kūrinių. Bū-tų įdomu, jeigu jis pasiro-dytų ir spaudoje su tokiais įdomiais ir retais reporta-žais, supažindindamas di-desnį lietuvių skaičių.

• Rašytojas Stepas Zo-barskas birželio 24 d. per Laisvės žiburio radiją jaut-riais žodžiais paminėjo sa-vo jaunystės draugo poeto Jono Aisčio mirtį.

Po to programos vedėjas priminė dar kitą mirtį ir, klausytojų didžiausiam nu-stebimui pasigirdo linksma V. Stankienės įdainuota me-lodija "Joninių vabalėliai". Mes mėgstame visas V. Stankienės įdainuotas melo-dijas, bet kitomis progomis, ne mirusius prisimenant.

TĖVYNĖJE MYLĖTI KRISTŲ IR SAVO TAUTĄ MUMS NELEIDŽIA

AR JAU ATLIKAI SAVO PAREIGĄ KRIKŠČIONIŠKO-SIOS LIETUVYBĖS ATEIČIAI: IRAŠEI SAVO ŠEIMĄ IR ARTIMUOSIUS Į LIETUVIŠKĄ PARAPIJĄ?

PAIMK TELEFONŲ KNYGĄ IR PASKAMBINK ARTIMIAUSIAM LIETUVIUI KUNIGUI!

Jaunimo Žygis Už Tikėjimo Laisvę 216-481-8854

Magdelenos Galdikienės pagerbime, kuris buvo suruoštas bir-želio 17 d. Kultūros židinyje Brooklyne, kalba prel. J. Balkūnas. Prie stalo sėdi M. Galdikienė, persikelianti gyventi į Putnamą ir dr. A. Janačienė.

NEOLITHUANŲ ŽINIAI

Kaip jau buvo Dirvoje paskelbta, šiais metais va-saros stovyklą ruošia Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdy-ba. Laikas nuo rugpjūčio 25 d. iki rugsėjo 2 d. V i e - t a — N E P T U N E S R e s o r t, Rt. 2, Eagle River, Wisconsin, sav. L. K. Šlenys, tel. (715) 272-1130.

Stovyklą uždarius ten pat rugsėjo 2 d. įvyks Korpo-racijos visuotinis suvažia-vimas.

Tad visi kolegos ir kole-gės prašomi šiais metais sa-vo vasaros atostogas derin-ti prie stovyklos ir suvažia-vimo laiko ir nieko nelau-kiant registruotis pas Vyr. Valdybos išd. kol. Br. Ka-sakaitį, 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629. Primename, kad visiems kolegoms-ėms išsiunčiami asmeniškai laiškai su smul-kesne stovyklos programa. Užsiregistravimo data iki rugpjūčio 4 d. Registruo-jantis prašom atsiųsti 25 dol. užstatą.

Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba

• Už mylimą Baltiją, ei-lėraščiai, parašė Algirdas Brazinskas-Baltas, iliustr. dail. J. Bagdono, 32 psl., kaina \$2. Išleido Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Richmond Hill skyrius. (Adr.: J. Sirutas, 85-59 88 Street, Woodhaven, N. Y. 11421).

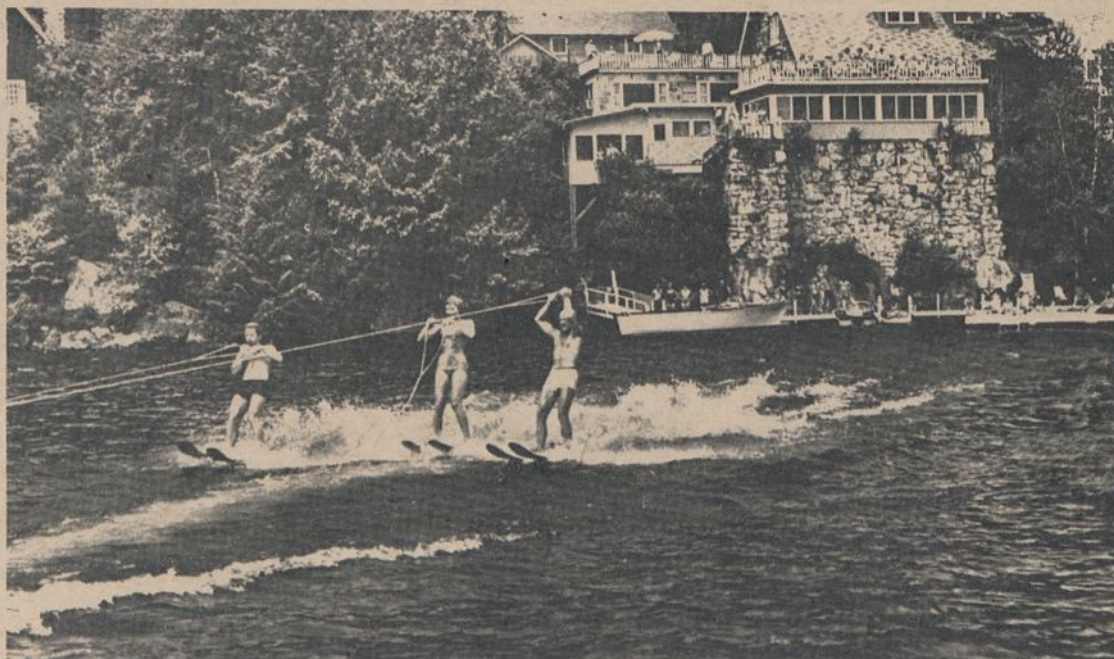
Šio leidinio autorius su tėvu prieš 3 metus lėktuvu pabėgo į Turkiją ir ten te-besėdi kalėjime, laukdamas galutinio teismo sprendimo. Leidėjai skelbia, kad leidi-nėlio pilnas bus pasiųstas autoriui.

PABALTIEČIŲ IR LIETUVIŲ PLAUKYMO PIRMENYBĖS

1973 m. š. Amerikos Pa-baltiečių Plaukymo Pirmen-ybės įvyks š. m. rugpjūčio 5 d., sekmadienį, Monmouth College, West Long Branch, New Jersey. Varžybas vyk-do estai.

Pradžią — 9:30 val. ryte. Registracija nuo 8:30.

1973 m. š. A. Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš

Malonias atostogas tikrai turėsite New Yorko valstijos šiaurėje prie Adirondokų kalnų ir gražiausio pasaulyje ežero su krištoliniu vandeniu, p. Slyvių vasarvietėje Blue Water Manor, Lake George, N.Y. Kas kartą ten atostogavo, to neužmirš ir grįš atgal. Vasarvietėje yra įvairios sporto priemonės, o va-karais salėje vyksta vaidinimai su šokiais. Rezervuokite sau vietą neatidėliojant. V. Maželio nuotrauka

Džiaugsmą, poilsį ir sveikatą jums suteiks atostogos prie Adirondokų kalnų perlo —

LAKE GEORGE, N.Y.

lietuvių SLYVYNŲ vasarvietėje

Blue Water MANOR

vienoje pirmaujančių visame Lake George rajone

KALNŲ oras, nuostabi gamta — ežeras vienas iš gražiausio pasaulyje su 300 salų ir krištoliniu vandeniu.

PATOGIOS patalpos, geras maistas.

SVEČIAMS NEMOKAMAI: nuosavas 500 pėdų pločio puikus pliažas, kasdieninės išvykos motorlaiviu, vandens ski (yra instruktoriai), įvairios valtys — irklinės, burinės, canoes ir kt. Maudymosi baseinas stikliniame pastate. Tėnisas, ping-pong, krocketas ir tt. Vakaraus salėje koncertai, vaidinimai, šokiai ir kt. pramogos.

IDEALI VIETA JAUNAVEDŽIAMS

Salia vasarvietės išnuomojamos patalpos ir be maisto (su įrengtom virtuvėm).

Nuo New Yorko per 200 mylių, iš New York Thruway Exit 24, į Northway 87 iki Lake George Village; iš ten 9N keliu 7 myl. į šiaurę. Vasarvietė skelbiama N.Y. Times ir Daily News sekmad. laidose.

Rezervacijų ir informacijų reikalu kreiptis:

BLUE WATER MANOR

DIAMOND POINT, N.Y. 12824

Tel. (518) NH 4-5071

Gavorskas ir Eduardas Ga-vorskas. Grįždami iš seimo jie sustos Chicagoje ir su-sitiks su buv. venezuelie-čiais, padėkoti jiems už Ve-nezuelos lietuvių jaunimo globojimą II Pasaulio Lie-tuvių Jaunimo kongreso metu.

PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGOS IX SUVAŽIAVIMO, ĮVYKUSIO 1973 GEGUŽĖS 26-27 D. D. CHICAGOJE

REZOLIUCIJOS

Rezoliucijų Komisija, susidedanti iš šių dak-tarų: V. Majausko, A. Facevičiaus, K. Pemkaus, B. Radzivano ir J. Šontos, pasidė ir suvažiavi-mas priėmė šias rezoliucijas:

• Suvažiavimas, solidariai su kančiančiais broliais ir sesėmis pavergtoje Lietuvoje, smer-kia esančią dvasinę, kultūrinę, politinę, religinę ir ekonominę priepaūdą. Mes protestuojame dėl ruošiamo projekto įjungti mūsų kraštą į so-vietinės Rusijos teritorines ribas. Suvažiavi-mas įpareigoja PLGS Centro Valdybą kreiptis į J. Tautų generalinį sekretorių, Žmogaus Teisių Gynimo Sąjungą Genevoje, Europos Saugumo Kon-ferenciją Helsinkije, informuojant ir protestuo-jant dėl rusifikacijos vykdymo Lietuvoje.

• Suvažiavimas protestuoja prieš pavergtą Lietuvą žmonių terorui naudojamas psichiatri-nes ligonines, prieš kankinimus sveikų žmonių vaistų pagalba, prieš laisvės atėmimą. Laisvojo pasaulio lietuviai gydytojai kviečia visus laisvojo pasaulio gydytojus pareikšti protestą prieš tokį kankinimo būdą.

• Suvažiavimas kviečia ir pageidauja baigti tarpusavio ginčus tarp pagrindinių mūsų organi-zacijų: VLIK'o, ALT'o ir Lietuvių Bendruome-nės. Mes reikalingi vieningumo, tautinio solida-rumo, dialogo atradimo ir meilės tarp visų lais-vojo pasaulio lietuvių, norint prasmingai ir efek-tyviai kovoti su Lietuvos pavergėju.

• Suvažiavimas pritaria ir remia veiksmų priimtų rezoliuciją, padarytą Clevelande dėl lais-vojo pasaulio lietuvių bendravimo su pavergtu mūsų krašto sesėmis ir broliais.

• Suvažiavimas skatina, kad išeivijos lietu-viškas jaunimas gerai pasiruošų ne tik profes-iui bet ir tautiniam darbui, kurį turės perimti ir tęsti. Tam reikalingas tvirtas lietuviškas auk-lėjimas šeimoje, mokykloje bei organizacijose.

• Lietuviai gydytojai, apjungti PLGS, remia ir sveikina kiekvieną kolegą atsiekimą tiek moksline, tiek visuomeniniame lauke.

• Suvažiavimas sveikina mūsų Diplomatinę Tarnybą ir kitus Lietuvos laisvinimo veiksmus ir linki sėkmės Lietuvos laisvinimo darbe.

ELECTRICAL CIRCUIT DESIGNER

Immediate opening. Must have min-imum of 3 years experience as a designer of injection molding, die casting, or machine tool circuitry. Must be capable of working with relay and solid state logic. Know-ledge of JIC, NEC and OSHA essen-tial. Excellent opportunity with major plastic machinery manufacturer for the designer who can execute an as-signment from start to finish. Good working conditions, easy access to work. For interview apply Personnel Office or submit resume to Mr. H. Hollis.

VAN DORN CO.

2685 E. 79 St. Cleveland, Ohio 44104 216-361-3277

An Equal Opportunity Employer (49-58)

EXPEDITER

Knowledge of production control procedure, following up on production routing and must be able to keep accurate records and read blueprints. Will be expediting electrical sub-as-semblies, manufactured parts and final assembly. 2d shift (Salary). Good working conditions. Easy ac-cess to work. We are located next to the CTS Rapid Transit E. 79 St. stop. Parking facilities provided.

VAN DORN CO.

2685 E. 79 St. Cleveland, Ohio 44104 216-361-3277

An Equal Opportunity Employer (49-58)

SHEET METAL SHOP

has immediate openings for the fol-lowing:

BRAKE OPERATORS

LAYOUT MEN

WELDERS

STRIPPIT OPERATORS

For 1st & 2nd Shift

Experienced only need apply. Excel-lent fringes include paid 365 day Blue Cross, Blue Shield, and Major Medical. Also paid long-term dis-ability and life insurance.

Apply in person to:

GLENWAY INDUSTRIES, INC.

Glenway Bldg. No. 4, Door 8

3670 Werk Rd., Cincinnati, O. 45211

(44-50)

OWNER OPERATORS

Late model 3 axle tractors. Pull company trailers. From Ohio and Louisville. Return loads no problem.

Call Mr. JACKSON

216-435-6394

(46-55)

MILLWRIGHTS

Must be a qualified welder with 5 years experience in industrial equip-ment troubleshooting and overhaul. Excellent wages and fringe benefits including stock purchase with ex-panding company. Call or see Frank A. Korosek, Personnel Director.

CROWN CORK & SEAL

2160 WEST 106 ST.

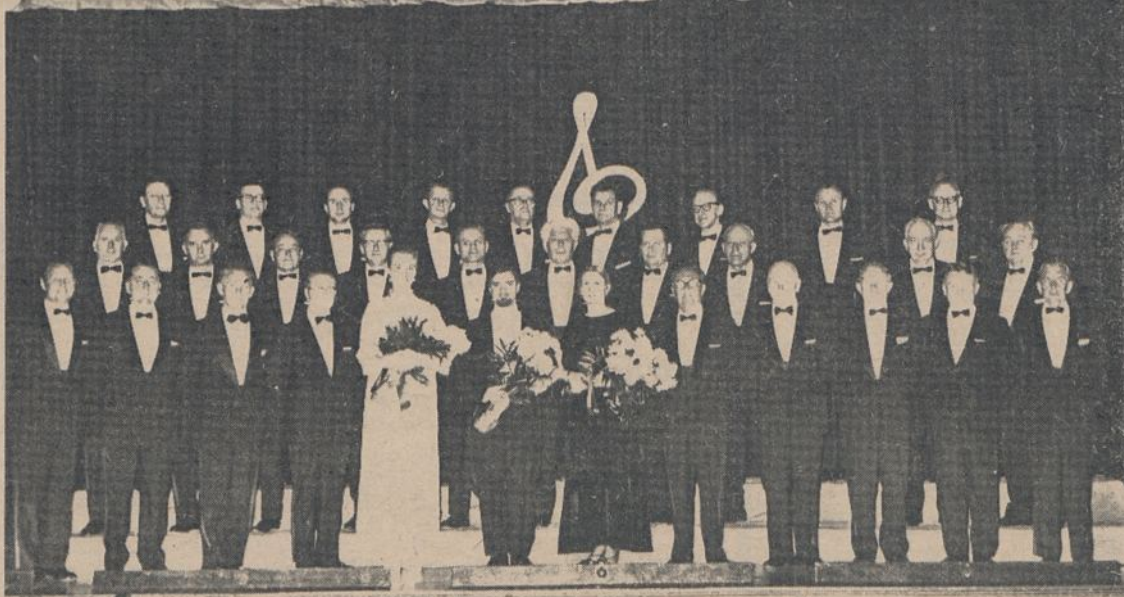
CLEVELAND, OHIO

216-651-4800

We share in your pride of quality

E.O.E.

(49-51)

New Yorko Perkūno choras birželio 15 d. Kultūros židinyje gražiai suorganizuota švente baigė darbo metus, kartu atžymėdamas ir choro gyvavimo dešimtmetį. Chorui vadovauja muz. V. Strolia.